

23 7 28

અઠંગ ઉઠાવગીર

—: અથવા :—

ચાલાક ચોર

અદભૂત બહાદુરી ભરી ચોરી કરનાર આ ચોર પોલીસને પ્રથમ પત્ર લખી ચેતાવી, સંકડા માણસોની વચમાં ચોરી કરી શાહુકાર તરીકે ઉભો રહે છે. આ ચાલાક ચોર પોતાની સફાર્તમાં હાથચાલાકીથી પોલીસને કેવી રીતે ત્રાહ્ય ત્રાહ્ય પોકરાવે છે એ જાણવા જરૂર વાંચો પચરંગી સુંદર પુકું છતાં કી. ૦-૧૨ ૦

બત્રીશ પુતળી

ની વાતો. કવિ શામળભટ્ટ જન વાર્તાનો મહાસાગર, પરદુઃખમંજન વિર વિક્રમને સીદાસનપરની બત્રીશ પુતળી-ઓએ કહેલી બુદ્ધી ચાતુર્યથી ભરપૂર વાર્તાનો મહાન સંગ્રહ મોટું દળદાર પુસ્તક-સોનેરી નામવાળું પુકું—કીમત રૂ. ૪-૦-૦ પો. જુદું. મળવાનું ડેકાથન-

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકશેલર

૬. રાણીતળાવ, મેઘનરોડ-સુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૧૮૪ તર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૦૧૨૫૧૫૫૧

વિષય ૨ - ૧૨૧

સંગીત મહિલા ગરબા વળી.

જાણી પ્રસિદ્ધ કર્તા,

બુકબેન્ડર મણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ.

૬૬ સ્ટેશન રોડ, વિનસ સીનેમા નજીક-સુરત.

COPY RIGHT

BY

C. M. SHAH.

આવૃત્તી ૩૭ (પ્રાચીન રામટ) સંવત ૧૯૮૪

સુરત ખરનપુરી ભાગળ, બાલુવાળી પોળમાં આવેલા શ્રી "અનાવિલ
ખંધુ" શ્રી. પ્રેક્ષમાં ગોવિન્દજી હાદ્યાભાઈ નાયકે પ્રાપ્ત.

કીંમત બાર આના.

૧૦૧ પીર ઈટ રંગ

શ્રી અંબાજી.

મૂળ મંડાણ મહેશ્વરી, બાકીના છે સર્વ,
વેદ પુરાણ છાપ છે, બાકી ન કરવો ગર્વ.

સંગીત મહિલા ગરબાવળી

મીરાંબાઈનો ગરબો—રાગ-ગરબી:—

પ્રભુ પાલવ પકડી રહી છું પુરણ પ્રેમથીરે,
મારા છેલ છળીલા અંતરના આધાર;
ઉભી અરજ કરે છે મીરાં રાંકડીરે—(ટેક.)

તમે દાસી તણાં દુઃખ—હરી દુર કરોરે:
શીશ નામી મારા પ્રભુને પ્રણામ—ઉભી અરજ.

સાખી } સાસરીઅમાં સુખ નહીં મહીયરીએ નહિ માન,
          } સુખ દુઃખની મારી વાટડી, કોઈ ન ધરતું કાન.

નથી મારે રહેવું રાણાજીના રાજમાંરે,
રાણો રોશે ભરીયો કપડી કુઠો કંથ—ઉભી અરજ.

સાખી } આ વખત હરી આવજો, વિઠ્ઠલ ધાજો વહાર,
          } ગોવિંદ સાથે ગોઠડી, અખજાના આધાર.

વેરી વસમો જાણી વેગે વહેલા આવજોરે,

નહીં તો જરૂર મારા જીવનું જોખમ થાય-ઉભી અરજ

સાખી } ઉંડે કુવે ઉતરીયાં, તરત ટુટીયું વરત,
તારણ વાળો તારસે, શામળીઓ સમરથ.

એવા વીવેકી વીઠ્ઠને જાણું વારણેરે,

કે જેથી ટળે હરીજનોના અંતરના ઉચાટ-ઉભી અરજ

સાખી } વિશ્વાસે વળગી રહી, ત્રીકમ રાખે ટેક,
અળગી નહીં તમ આગળે, મન ધરી વિવેક.

ભક્ત સાડ આવે, ભાવે ભુદર ભેટવારે,

પાત રાખો હરી સાચા સુંદર શ્યામ-ઉભી અરજ

સાખી } નિતિધર્મ નવ ચુકવો, જ્યાં સુધી ઘટમાં પ્રાણ,
સહેજે સીંધુ ઉતરે, હરી ઉગારે હાંણ.

નિત્ય નામ લેતાં પાપી પાવન થાયછેરે,

પ્રભુ રાખો મુને પ્રેમ ધરીને પાસ-ઉભી અરજ

સાખી } રૂપાળા રણછોડજી, નમી નમી લાગું પાચ,
હુબ્બ કંથને દુર કરો, જેથી શાંતી થાય.

તમ દર્શન દીઠેથી દુઃખ જાયછેરે,

આવો ભેટવા ભાવ ધરીને ભગવાન-ઉભી અરજ

સાખી } ભક્તી ભેદના વેદને, શું જાણે ગમાર,
છોટમદાસની વીનતી, ગાજે નરને નાર.

હરી ભજે તેની આશા પુરણ થાયછેરે,

અંતે જાય જેસી વૈકુંઠે વિમાન-ઉભી અરજ

મીરાંબાઈનો ગરબો—(બીજો)—:રાગ ગરબી:—

કોઈ મીરાંને મનાવી બેઠાં આવજોરે,
તેને આપું વેડ વીંટી ને બંડાર;
જવો તેડવા ને વાર લાગે નહીંરે,—

સાખી } રાણો કાગળ મોકલે, દેજો મીરાંને હાથ,
કંથ રૂદન કરે ઘણું, છોડી ચાલ્યા સાથ.

મારે અન્ન તો લીવાની છે આખડીરે,
નહીં તો જરૂર મારા જીવનું જોખમ થાય—કોઈ મીરાંને૦

સાખી } થું કરું આ સાદ્યખી, મુજને છે ધીકકાર,
વગર વાંકે કહાડીઆં, સમજો નહીં કંઈ સાર.

મારા મનની વાતો મનમાં રહીરે,
ગયા પછી હવે હાથ ઘસે શું થાય—કોઈ મીરાંને૦

સાખી } સતી મનાવી લાવજો, સદાય પાસું સુખ,
ક્યારે આવે એ સતી, જોવું મારે મુખ.

મારો અમુલખ મનજો એજે ગયોરે,
એવે લાવ્યો, જોપીઓ ખખર તેણી વાર—કોઈ મીરાંને૦

સાખી } સારે શોક ધરો હવે, થનાર વસ્તુ થાય,
(એતો)તેજમાં તેજ સમાઈ ગયાં, શામળીયાનીમાંય.

એવો ભક્તી કેરો અતી પ્રતાપ છેરે,—

સોની છોટો લાગે નમી નમીને પાય—કોઈ મીરાંને૦

નળરાજનો ગરબો—રાગ—બરાનપુરી :—

રે નળરાજનું આખ્યાન,
તમે ધરી હ્યોને ધ્યાન,
દમયંતીસ્વયંવરકહું તમને
કે નૈપદ દેશનો રાય,
તે તો મૃગયા રમવા જાય;
ત્યાંથી લાવ્યો જનાવર એક,
હંસને.....

હંસ કરવા લાવ્યો વાત,
રાજ નળની સંગાથ;
મુને મુકી દો મહારાજ,
મારી નારી રવે શું કહુંતુમને.

સો પુત્રની તે છે માત, તેને મળી આવું આજ,—
આખ્યું વચન, છોડી દીધો હંસને.....

હંસ ઉડ્યો ઉડ્યો જાય, એની નારીની પાસ,
ત્રણ દીવસમાં આવ્યો રાજ કને.....

સાખી } રાજ હંસ ઘેર આવિયા, તેને હૈયે હરખ ન માય,
હંસ વાહન બ્રહ્મા તણું, તેને ખોટાં કેમ કહેવાય.

તે વચન આખ્યું મુજને, રાજ કહે છે હંસને,
તું કન્યા લાવ શોધીને—હંસ ઉડ્યો ઉડ્યો જાય;

શોધ્યાં સ્વર્ગને પાતાળ, ત્યાંથી ઉડ્યો કુંદનપુરનગરીમાં.—
કુંદનપુરનો છે રાય, રાજ લીમક કહેવાય,

તેની પુત્રી કુંવારી એક દમયંતી.-

તે તો કુમારી કહેવાય, સુખે રહે છે વાડી માંય.

હંસ જઈએઠો ત્યાંય, એક ઝાડ ઉપર-કરે નળનાં વખાણ;

(તેતો) થયું કન્યાને જાણ-જીવે કાણ ખોલે નર વાડીમાં.

સાખી } દમયંતીએ દાસીનેકહ્યું, જીઓકાણખોલેવાડીમાંહ,
 } એવો નર એ કાણ છે વળી કેમ કરી ઓળખાય.

દાસી ફરતો ફરતો આવી, હંસ એઠો નીચી ડાળી,

વહાલો હાથે કરીને પકડાઈ ગયો.....

નારીએ ચાંપ્યો ફરીબા સાથ, પછી નળની પુછી વાત,

એવા નળ કુંવારા કેમ રહ્યા.....

હંસ કહેવા લાગ્યો વાત; રાણી દમયંતી સાથ.

કે જેના તેજ થકી રવી જંખવાઈ ગયા.....

(પછી)નારીનું વચન લઈ જ્યાં-હંસ ઉડ્યો છે ત્યાં,

પાછો ફરીને નૈષદ દેશ ગયો.....

સાખી } રાજા ભીમકુની પુત્રી, તેની કદળી સરખી કાય;
 } ત્રણભુવનશોધીવળ્યો, (પણ)એવી કન્યા મળેનાકયાંય.

તેના તેજ તણો નહિ પાર, તમે શું કરો વિચાર,

જઈ પરણો કન્યા દમયંતી, એમ રાજા નળને કહ્યું.

(હવે)-નારદમુની કહેવાય, તે તો દેવ સભામાં જાય,

(તેણે) જઈ કહ્યા સમાચાર ઈંદ્રને.....

વાયુ વરુણ અગ્નિ આવ્યા, જોડે યમરાજાને લાવ્યા,

ઘણા ચરિત્ર કીધા રાજા-નળને છળવાને.....

સાખી } પાંચે મંડપમાં ગયા, ધરી નળનું રૂપ;
 } આવી વરમાળા આપવા, તે બની ગઈ તદ્દરૂપ.
 પુત્રી પુછે પીતાને વાત, માળા કાને આરોપ,
 અહીં આવ્યા છે પાંચે આ નળ બની.....
 નારી ફરતી ફરતી આવી; વરમાળા આરોપી નળરાજને,
 એક એકને દીધા શ્રાપ, રીંછ રોજ વાંદર બન્યા;
 તેતો દેવ સભામાં ગયા, એ તો ઓશીયાળા થયા.
 ધરની નારીઓ મહેણાં દે છે, એમ કહે છે ખુશાલદાસ,
 સાંભાશ જગજીવન એ પછી કળજીવ વ્યાપ્યો નળરાજને.
 શ્રી બજરંગી—: હનુમાનનો-ગરબો :—

અંજનીનો જયો હનુમાનરે સમરૂં બજરંગી;
 એને ચઢે છે તેલ શીંદુરરે સમરૂં બજરંગી;
 મારા રામ તણા રખવાળરે સમરૂં બજરંગી.

સાખી } શનીવારે કરૂ તમારી સ્થાપના ને લોમે કરૂ લોવન;
 } કપુરે ઉતાડૂઆરતી, એવા સકળસ્વરૂપ હનુમાનરે-સં
 માતાજીનાં વચન સાંભળીને, બાપના પાળવા બેલ;
 અયોધ્યાનું રાજ મુકી રામ-લક્ષ્મણે લોગવીયાં વનવાસરે-સં
 રામે રથ જોડીઆ, સીતાને લીધાં સાથ;
 વનના વલકલ પહેરીઆરે, સાથે આવ્યા છે લક્ષ્મણ વીરરે-સં
 વનમાં જઈ મઢી કરીને, ત્યાં પુર્યો છે વાસ;
 લક્ષ્મણ સરીખા બંધવા નહી મળેરે, તમને ફળનું લાવી
 આપનાર કોણરે-સં

રામ ગોઠે તલાવડીને લક્ષ્મણ બાંધે પાળ;
 સોના કેરે ઘડુલેરે સીતા ડમરોને મરવો પાયરે-સં
 સીતાની વાડીમાં તે, મૃગલો ચરી ચરી જાય;
 કાલે મરાવું પેલા મૃગનેરે, મારાં કાચાં તે વનફળ ખાયરે-સં
 મૃગ મરાવી કારમો ને, તેની પડાવું છાલ;
 તેનો સીવડાવું કંચવોરે, હું તો હીડું ચમકતી ચાલરે-સં
 મરીચી મૃગ થઇ આવીઓને સીતાને લાગી રડ;
 હો મારા રામજીરે, કંચ કાંચલડી સીવડાવોરે-સં
 સુતર ભરેલો કંચવોરે, ચામડાની શી રડ;
 આપણા સ્વારથને કારણેરે, પેલા પશુના શીદ લેવા પ્રાણરે-સં
 સીતા કહે નહી પીયરીએ ને, નહી માને મોસાળ;
 નહી મારે કંચ કહ્યાગરા ને મારા મનની કોણ પુરે આશરે-સં
 ભાથામાંથી બાણ કાઢીયું ને, રામજીએ લીધું હાથ;
 મૃગ મારવા રામ સંચર્યારે મુકી સીતાને લક્ષ્મણ સાથરે-સં
 પહેલું બાણ રામે સાંધીયુંને, વાગ્યું મૃગને શરીર;
 મૃગ મરતાં પોકારીઓરે, ધાજે ધાજે લક્ષ્મણ વીરરે-સં
 સીતા કહે તમે સાંભળોને, બોલાવે તમ વીર;
 લક્ષ્મણ કહે ખોટી વાત છે, કંઈ કપટ જેવી વાતરે-સં
 —કપટ છે તમ દીલડાં વિશે હું સમજી આ વાર;
 લીડ પડી બાંધવને વન વિશેરે, તમે બેઠા કરો વિચારરે-સં
 કુ દ્રષ્ટી મુજપર તમ તણી એ, તેમાં નહી સંદેહ;
 જાણ્યા તમને લક્ષ્મણ દીયારે, જાણ્યા પાપ તમારાં આજરે-સં

[૧૦]

સીતાના વચન વાળ્યા રૂઢીયા વિષે, ચઢી લક્ષ્મણને રીસ;
 મઢીને ફરતી ચોકી મુકીનેરે, ચાલ્યા ત્યાંથી તે દીસરે-સ૦
 ધુપ પડે ધરતી તપેરે, જોગી ઉભો જહાર;
 સત્ય પાળવાને કારણેરે, લીક્ષા આપો હો રામ કેરી નારરે-સ૦
 આપવી હોય તો આપો મનેરે નીકર મુખે કહો નાય;
 વાર થાય મને ઘણી, મારો સંગ કેદારનાથનો જાયરે-સ૦
 ઉંચી મેડી આકાશમાને, નીચા સરોવર ઘાટ;
 સીતાને રાવણ હરી ગયોરે, પછી મઢીમાં ઉઠે કાગરે-સ૦
 રાવણને જોઈ સીતા સતી, કરતાં ઘણા વિલાપ;
 નકહેવાનાં વચન લક્ષ્મણને કહ્યારે, લીધું પાપમાથે અમાપરે-સ૦
 સત્ય વચની સત્ય બાંધવા ને, સત્યનાં ચાલનહાર;
 આગળ બુધી મારી પોંદચી નહીને ઘણા કર્યા તીરસ્કારરે-સ૦
 નીચી બુધી સ્ત્રી જાતનીરે, નહી મનમાં કાંઈ વીચાર;
 પોતાના સ્વાસ્થ્યને કારણેરે કરે પુરૂષને ખુવારરે-સ૦
 મૃગ મારી રામ આવીઆને આઠો ઉતર્યો સાપ;
 એ મારા બાંધવારે આજે વિપ્રીત દીસે વાતરે-સ૦
 ધનુષ મેલ્યાં ઢુકઠાંને, બાણજ મેલ્યા બહાર;
 એ મારા સગુણ બાંધવારે, આજે વિપ્રીત દીસે વાતરે-સ૦
 મેં જાણ્યું લક્ષ્મણ સુલક્ષણોને સારા કરશે કામ;
 ના માર્યો વનમાં મૃગલોરે, નવ રાખી સકુળની નારરે-સ૦
 કુવા ઢાંકણ ઢાંકણને, ખેતર ઢાંકણ વાડ;
 બાપનું ઢાંકણ ખેટડોને, ઘરનું ઢાંકણ નારરે-સ૦

રામ રૂવેને લક્ષ્મણ રીઝવેરે, ના રાસો મારા વીર;
 બીજી પરણાવશું સુંદરીરે તેનું નામ ધરવીશું સીતા નારરે-સં
 જળ જળ કમળ ના નીપજે, વન વન ચાંદન ન હોય;
 સતી સીતા એક છેરે, એવી ઘેર ઘેર સીતા ના હોયરે-સં
 રામ રૂવે, લક્ષ્મણ રૂવે, રૂવે વનના તે પાંખી જન;
 ના રૂવે હનુમાન એકલા, એને સીતા લાવ્યાની ઘણી હામરે-સં
 રામે ખીડાં આપીઆને, હનુમાને લીધાં તે હાથ;
 આજ્ઞા હોય તો ઉડીયેરે તેડી લઇ આવું સીતા માતરે-સં
 ત્યાંથી હનુમાન ઉડીયાને, પડ્યા લાંકાની માંચ;
 જ્યાં ચોર્યાશી ચઢતાંને જ્યાં ખાવન બબ્બરરે-સં
 જોઈ રાવણની રાણીએને જોયા રાવણના મહેલ;
 જોઈ રાવણની મેડીયોરે, પછી પેઠા તે વાડી માંચરે-સં
 વાડીમાં જઈ વનફળ લાવતાને, તેનો કરતા અહાર;
 લીલી વાડી મુકી કરીરે, પછી દીઠા છે સીતા માતરે-સં
 ક્યાંથી તમે અહીં આવીઆને, શું છે તમારું નામ ?
 કાણે તમને મોકલ્યારે, અહીં શું છે તમારે કામરે-સં
 રામે અમને મોકલ્યાને, હનુમાન છે મારું નામ;
 પાંચવટીથી અમે આવીયારે, મારે શોધ લેવાનું કામરે-સં
 આગળ દરીયો જળ ભર્યોને ત્યાં રાક્ષસનો ભય;
 શી રીતે તમે આવીયારે, શાથી પહોંચી તમારી હામરે-સં
 સાત સમુદ્ર સુકા કડને રાક્ષસને મારૂ ઠેર;
 આજ્ઞા હોય તો ઉડીયેરે લઇ જવું માતાજી ઘેરરે-સં

[૧૨]

વાડી સઘળી ઉજડ કરીને, લગાડી લંકામાં લહાય;
 અધ્યાદી કુંવર મારીયારે, વરતાવ્યો લંકામાં ફેરરે-સં
 ત્યાંથી હનુમાન ઉડીઆને આવ્યા રામજી પાસ;
 રામને સમાચાર આપીઆરે કુશળ છે સીતા માતરે-સં
 ત્યાંથી રામ ચાલીઆને આવ્યા લંકાની માંય;
 પથ્થર ફેરી પાળ બાંધીને સૈન ઉતાર્યું પેલે પારરે-સં
 લંકાગઢ રામ પહોંચીયાને રાવણુને થઈ છે જાણ;
 ઈંદ્રજીત યુધ્ધે ચઢ્યોરે ત્યારે લક્ષ્મણુને મુરછા થાયરે-સં
 કડવી હોળે લીંબડીને શીતળ હોળે છાંય;
 બંધવ હોય બોલકણુરે, પણ અંતે પોતાની બાંયરે-સં
 સુખમાં સંભારે સુંદરીને દુઃખમાં સંભારે રામ;
 વનમાં સંભારે બંધવોરે મારી લાગી જમણા હાથની બાંયરે-સં
 નવ મહીના ઉદરમાં રાખીયાને નવ જાણી માની વાત;
 બાળપણમાં જેની મા મરેરે, તેને ચો દીશાના વાયરા વાયરે-સં

દુઃખના બેલી બંધવાને માડી જાયા વીર
 તેની તોલે કોઈ ન હોયરે, એ તો સુખ દુઃખમાં સાથરે-સં
 લક્ષ્મણ જગ્યાને હોજરે બંધવ બોલને એકવાર,
 માત વીના સુની બેટડીને, બાઈ વીના સુની બેનરે.
 આવ્યાતા આપણ ત્રણજણુને, હવે કેમ જઈશ હું એકાએકરે
 માત તે મારી પુછશે ત્યારે હું શો ઉત્તર દઈસરે.
 અઉદ વરસ વન વિષે રહ્યા નવ જાણી દુઃખની વાત,
 અંતે મને હગો કરીને તમે આદ્યા ગયા મુજ બ્રાત;

અક્ષય્ય' પ્રત તમે પાળીયુને તજી નિદ્રાને આહારરે.
 રાત દીવસ ચોકી કરી અમ તણી રહી ઘર અહાર,
 પુત્ર વિના પરીવાર સુનો ને સ્ત્રી વિના ઘરઆરરે.
 ઝાંધુ વિના બેલ નહી કાઢની મિત્ર વીના શો વીચાર,
 ભરત, શત્રુદ્ધ મને પુછશે ક્યાં ગયો લક્ષમણુ ભાઈરે.
 આવી વાત તમારી સાંભળીને રોશે સુમીત્રા માઈરે,
 ઉઠો અંધવ વાર થાય છે, મારવો રાવણુ રાયરે.
 પછી જઈએ અવધપુર વીશે, સાથે લઈ સીતાય.
 રામના વીલાપ જોઈને રૂવે શેના તમામ.

ધનવંતરી વઘદે ઉપાઈ શોધીયોને, કીધી આજ્ઞા હનુમાન-સં
 હનુમંત મન હીંમત ધરીને દ્રોણાચલ્યણ લેવા જાય;
 પલક એકમાં પાછા આવીયારે, વળી લક્ષમની મુછીયરે-સં
 કુંભકર્ણુ ઇંદ્રજીતને મારીયા, બહુ બળી આ કુમાર;
 જમાઈ મરાયા સઘળા રાવણુનારે પછી રાય કરે વિચારરે-સં
 અહી મહી મીત્ર પોતા તણા તેને તેડાવ્યા રાવણે સાર;
 રામ લક્ષમણુને તે ચોરી ગયારે, મહીકાવતી નીરધારરે-સં
 પ્રભાતે શોધ કીધી સેનામાને નવ દીઠા લક્ષમણુ રામ;
 સૈન્યા રોવા લાગી રામનીરે, રોવા લાગ્યા અષ્ટ પ્રધાનરે-સં
 હનુમાને પગલાં કહાડીયાંને આવ્યા સમુદર તીર;
 મકરંધવજને ત્યાં બાંધીઓરે, એ તો ગયા છે પેલી પારરે-સં
 દેવી દેરામાં પેસીને ત્યાં દેવી બન્યા તતખેવ;
 રામલક્ષમણુતો ત્યાં આવીયારે એમણે કીધી છે હનુમંતસેવરે-સં

મહીરાવાણુનું મોત સાધીને તેને પણ માર્યો ઠાર;
 તેની રાણીનેવરદાન આપીયારે પછી આવ્યા તે લંકા મોઝાર-સં
 લંકામાં યુદ્ધ કરીને છેલ્લાં રાવણનાં શીથ;
 અસુરનો અંત આણીયોરે પછી હરખ પામ્યા જુગદીશારે-સં
 રાણી કીધી મંદોદરીને, આખું વિભિષણને રાજ;
 સીતા લઈ રામ સંચર્યાને, આવ્યા અયોધ્યા મોઝારે-સં
 માતાએ મોતીડે વધાવીઆને હાથે હરખ ન માય;
 મોતી કેરા ચોક પુરીઆરે, લીલા નૌતમ ત્યાં તો થાયરે-સં
 છોડાવી અધરમ, નગર તણાને, ટાળ્યા પ્રજાનાં દુઃખ;
 લાડ પાળ્યાં માતા તણારે, લવલેશ રાખ્યા નવ દુઃખરે-સં
 રૂડો ગરબો બજરંગી તણાને, વાંચે નિત્ય નરનારે
 હનુમંત કેરા પ્રતાપથીરે, છોટો કહે ઉતરે લવપારે-સં
 પંદર તિથિનો ગરબો.=====

સખી પડવે તે પંથ ચાલ્યારે, મહાવનના તે મારગ ઝાલ્યારે,
 સાથે સીતા ને લક્ષ્મણ બાળા, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.
 સખી બીજે મઢીમાંબીરાજેરે, એવાં નદીઓ તણા નીર ગાજેરે.
 રામ મેલી ગયા રૂઢું રાજે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.
 સખી ત્રીજે તે વન કેરી ઝાડીરે, વનફળ મંગાવે છે દહાડીરે,
 સારી સોલે સીતાજીની વાડી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.
 સખી ચોથે કેવડીયો મહેકેરે, ફાલ્યો પુલ્યો ને મોગરો લેહેકેરે,
 એવી લીલી લતાઓ લેહેકેરે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.
 સખી પાંચમે પોપટ પાળ્યોરે, પાંખ લીલીને કાંઠલો કાળોરે,
 મુખે રામ લણુતો લાળ્યો, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજેરે.

સખી છઠ્ઠે છેતરવાને આવ્યોરે, કુડો કપડી રાવણુ સાથે લાવ્યોરે,
 બે મુખનો મૃગ બનાવ્યોરે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી સાતમે શ્રીહરીસમર્યારે, વાડીલેળી ઉરાડયા છે ભમરારે,
 દુખ સાહિને તાણ્યા છે ડમરારે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી આઠમે એને નીહાળ્યોરે ધનુષ ધારીને મૃગલો માર્યોરે,
 મૃગ મરતી વખતે પોકાર્યો, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી નોમે તે નાંખ્યો તીરરે, જઈ વાળ્યો છે મૃગને શરીરરે.
 વારે ધાંજો લક્ષમણુ વીર, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી દશમે કહે લક્ષમણુનેરે, બેલી વીરો બોલાવે છે તમનેરે,
 આડી આણુ દીધી છે અમને, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી એકાદશી અપવાશીરે, લાંપટ લેવાનો લાગ તપાસીરે,
 રાવણુ સીતાને લઈ ગયો નાશી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી બારશે હનુમાન બળીયારે, ઠેકી સમુદ્ર પાર નિકળીયારે,
 જઈ જોગમાયાને મળીયા, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી તેરસે ત્રાંબાળુ ગાજેરે, હાક હનુમાન ઠેરી વાગેરે,
 લાહ્ય લાંકા તે ગઢમાં લાગે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી ચૌદશે ચિત વિચારીરે, ફોજ વાંદરાની રચી સારીરે,
 રામે રાવણુ નાખ્યો મારી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી પુનમે પ્રભુજી આવ્યારે, થાળ ભરી મોતીડે વધાવ્યારે,
 માતા કૌશલ્યાને મન ભાવ્યા, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી પંદર તીથી થઈ પુરીરે, એમાં એક નથી અધુરીરે,
 આત્મારામની વાણી મધુરી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.

સીતાની કાંચળીનો ગરબો.—

કેકે કોધમાં બોલીયાં હો બહુચરી રામઃલક્ષ્મણ વન જાય,
 પહેલું વન રામે મેલીયું હો બહુચરી સીતાએ રાખ્યાં છે વૃક્ષ.
 અમરોને ડમરો રોપીઓ હો બહુચરી, રાખ્યાં છે દાડમ દ્રાક્ષ,
 રાબ રાવણનો મરઘલો હો બહુચરી, વનફળ ચરી ચરી જાય.
 ચરતાં સીતાએ ભાળીઓ હો બહુચરી કાંચલડી સીવડાય,
 સાવ સોનાનો કંચવો હો બહુચરી, ચામડામાં શો સાર.
 નહી કાકાના કુટુંબમાં હો બહુચરી, નહીં મામાને મોસાળ,
 નહી મહીયરમાં બધવો હો બહુચરી, કેને ચડાવું પાડ.
 સીતા મહીયરનાં પાતળાં હો બહુચરી, કેણ લડાવે લાડ,
 સીતાના બોલ સાંભળ્યાં હો બહુચરી, ધનુષ્ય લીધું હાથ.
 પહેલું તે બાણ રામે ફેંક્યું હો બહુચરી જઈ પડ્યું દરીયા સાથ,
 બીજે તે બાણે મૃગ મારીઓ હો બહુચરી, ધાળે હો લક્ષ્મણ વીર.
 સીતા કહે જાઓ દીગેર હો બહુચરી, હણ્યા તમારા વીર,
 ઘેલી સીતા ઘેલું ન બોલીએ હો બહુચરી, રામ હણ્યા કેમ જાય.
 આણ આપી શ્રીરામની હો બહુચરી, લક્ષ્મણ વાંસે ધાય,
 રાવણ આળ્યો જોગી વેષથી હો બહુચરી, બીક્ષા દો સીતા માય.
 આણ આપી છે શ્રીરામની હો બહુચરી, બીક્ષા આધી નવ જાય,
 એક પગ મુકો આણમાં હો બહુચરી, બીજે તે આણ બહાર.
 ખાંધે મુકીને રાવણ ચાલીઓ હો બહુચરી, હરી છે સીતાનાર,
 મૃગ મારીને રામ લાવ્યા હો બહુચરી, નાખ્યો મઠીની બહાર.
 મુનાં મંદીર દીસે માળીઆં હો બહુચરી, ક્યાં ગઈ સીતા નાર,
 રામ રૂવે લક્ષ્મણ રીઝવે હો બહુચરી, ઘેલાં ના રોશો રામ.

સીતા સરખી પરણાવશું સુંદરીહો બહુચરી, તેનું સીતાધરીશું નામ
 જળજળ કમળ ન નીપજે હો બહુચરી, વનવન અગર ન હોય,
 ઘેરઘેર સીતા ન નીપજે હો બહુચરી, અંધવ વિચારી જોય.
 રામે તે પાનખીડાં ફેરવ્યાં હો બહુચરી, કોઈ છે બળીઓ જોધ.
 ખીડું જીતે હનુવે જતી હો બહુચરી, લાવું સીતાની શે.ધ.
 ઠામ ઠેકી ઉપડ્યો હો બહુચરી, ગયો લંકા મોઝાર.
 જોયાં ચોર્યાસી ચેટડાં હો બહુચરી, જઈ જોયાં ખાવન બજાર,
 જોયાં મંદીર જોયાં માળીયાં હો બહુચરી, જોયું રાત્રણું રાત્ર
 કંઈ સીતા દીડાં નહી હો બહુચરી, ગયો પાણીયારીને ઘાટ.
 બાઈ પાણીયારી તને વીનવું હો બહુચરી, ક્યાં છે સીતામાય.
 અશોકવાડીને ઝાડવે હો બહુચરી, ત્યાં જો તુજથી જવાય.
 ત્યાં થકી હનુમાન ઠેકીઓ હો બહુચરી, આશોપાલવને ડાળ,
 પડતી મહેત્રી પવીત્ર હો બહુચરી, મુદ્રીકા જ્યાં છે સીતા માય.
 મુદ્રીકા મારા નામની હો બહુચરી, ક્યાંથી લાવ્યો હનુમાન,
 કેણે તને જોવા મોકલ્યો હો બહુચરી, કેણે આલ્યાં એધણ.
 રામે મને જોવા મોકલ્યો હો બહુચરી લક્ષ્મણે આપ્યાં એધણ,
 ભાળ લેવા હું આવ્યો હો બહુચરી, પંચવટીથી પ્રમાણ.
 તરશે તે હંધશ ભાઈ સાંવજો હો બહુચરી, તહાડાં તેની રજઈ પી,
 ભુખ્યો તે હંધશ ભાઈ સાંવજો હો બહુચરી, પડયાં જવન ક્ષણખા.
 જીંઝોટે ને ઝપાટે હો બહુચરી અંખેરે ને ખાય,
 માળી આવ્યો માથુ કુટનો હો બહુચરી રાવણ પાસે જાય.
 રાવણ બળથી બોલીઓ હો બહુચરી; મારો બળીને બાણ,
 મારજો લેઢેને લાકડે હો બહુચરી, મારજો એરણુ ઘાણ.

કુંભકરણે ભાથા ભીડીયા હો બહુચરી, માર્યું બળીને બાણ,
 ઇંદ્રજીતે ભાથા ભીડીયા હો બહુચરી, કે હું વાળું એનો ઘાણ
 નહીં મરું લોઢને લાકડે હો બહુચરી, નહીં મરું એરણને ઘાણ,
 સાચું બોલ ભાઈ સાંવજો હો બહુચરી, શેને તજે તું પ્રાણ,
 બધી લંકાના ગોદડાં હો બહુચરી, શહસ્ત્ર ઘાણીનું તેલ,
 મારે તે પુછડે બાંધે જો હો બહુચરી અગ્નિ તેમાં મેલ.
 મોત વાંદરાનું તે થકી હો બહુચરી ચેતજે રાવણ ઝટ,
 ત્યાં થકી ઉપડ્યો ઠેકડે હો બહુચરી, જઈ બેઠા લંકા ગઢ.
 બાળ્યાં ચોરાસી ચઉટાં હો બહુચરી, બાળ્યાં છે બાવનબજાર,
 રાખ્યાં વિશિષ્ણુના એકખોલડાં હો બહુચરી, નેઆસોપાલવડાળ.
 લંકા બળે અતુલની હો બહુચરી, હનુમાન ને હશબું થાય,
 જુના તે ગઢને ગાંઢરે હો બહુચરી, નાગર નરશબ્યો ગણ ગાય.

શ્રી વલ્લભકૃત—:બહુચરાજી માતાનો ગરબો:—

ખરદાળી બહુચર માત, જોવાને જઈએ.—ટેક.
 જોવા જઈએ સુખીઆં થઈએરે, આરાસુરમાં રહીએરે;
 આપ આપણા મનની વિનતી જઈ બહુચરને કહીએ—જોવા.
 આરાસુરમાં અંજા ખીરાજે, પાવાગઢમહાકાળીરે;
 દક્ષિણમાં તુળજા ભવાની, ચુંવાળ બહુચર બાળી—જોવા.
 માને પારે હવન થાય ને ચીર ચુંદડી હોમથોરે;
 પ્રાદ્યણ બેઠા વેદ ભણે છે, માતુની મંગળ ગાયરે—જોવા.
 માને પારે જે કોઈ આવે, તેની પુરે આશરે;
 કરજોડી જન વલ્લભ કહે મા, હું છું તારો દાસ—જોવા.

શ્રી મહાકાળી માતાનો—ગરબો—

મા તું પાવાની
પટરાણી કે,—
કાળી કાળકરે લોલ

મા તારે હુંગરે
ચડવું તે,—
અતિ ઘણું રાય—
હુરે લોલ.

મા તારી પ્રદક્ષણ
કરવી કે,
વરણુન શું કરે—
લોલ.

વિશ્વાશે તપ
કરવા બેઠા કે,
કેવળ મુની થયા—
રે લોલ.

આવું રહું ચક્રિયું ચાંપનેર કે, ચક્રિય ચક્રિય મળ્યારે લોલ,
ત્યાં કાંઈ ગાતાતે ગરબા કે, માણ આવીયારે લોલ.
રાયે છેડલો સાહેબ હાથ કે, માણ પ્રસન્ન થયારે લોલ,
માગ્ય માગ્ય ઘોડાની ઘોડાર કે, હાથી જીવતારે લોલ,
માગ્ય માગ્ય કુટુંબ કુશળક્ષેમ કે, જાનજ અતિ ઘણીરે લોલ,
માગ્ય માગ્ય શુજરાત સરખી ગાદી કે, ભદર બેસણારે લોલ.

માગ્ય માગ્ય નવે ખાંડના રાજ્ય કે, ચાંદો સુર્ય તપેરે લોલ,
 માગ્ય માગ્ય એટલું વરદાન કે, મારે મોઢોલે પધારીએરે લોલ.
 ફટ ફટ પાવાના રાજન કે, એ શું માંગીયુંરે લોલ,
 આજથી છઠે ને છ માસે કે, મુળ તારું જશેરે લોલ.
 એમ કહી માતા થયાં અલોપ કે, પાવો હાથ ધસી રહ્યોરે લોલ,
 મુગલે ચઢાવી છે ફેજ કે, પાવાગઠ ઘેરીયોરે લોલ.
 દરવાજે ઉભા દરવાન કે, કોઈને પુછીયુંરે લોલ,
 રાજાજીએ જોદાવીયું તળાવ કે પાણી નવ નિસ્યુંરે લોલ.
 મુગલે જોદાવીયું તળાવ કે, જળ હુધે ભયુંરે લોલ,
 માજીનો આવો છે મહિમાય કે, કવિ નવ કહી શકેરે લોલ.
મલાવરાવનો રાસડો.—રાગ ગરબો—

પીતળ લોટા જળે ભર્યોરે, દાતણ કરતા જાએરે મલાવરાવ;
 શેહરનો સુખો ક્યારે આવશેરે.....ટે ૧૦
 દાતણ કરશું વાડીએરે, પ્રતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે.
 ચીની તે પ્યાલા તેલે ભર્યોરે, મર્દન કરવા જાએરે મલાવરાવ-શે.
 મર્દન કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે.
 તાંબા તે કુંડીઓ જળે ભરીરેનાવણુ કરતા જાએરે મલાવરાવ-શે.
 નહાવણુ કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે.
 રાંધી રસોઈઓ એમ રહીરે, લોજન કરતા જાએરે મલાવરાવ-શે.
 લોજન કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે.
 પાન સોપારીને એલચીરે, મુખવાસ કરતા જાવરે મલાવરાવ-શે.
 મુખવાસ કરશું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે.

ના તે કેરા સોગટારે, રમત રમતા જાઓરે મલાવરાવ-શે.
 ચણુ સમો ઢોલીઓરે, પોઢણુ કરતા જાઓરે મલાવરાવ-શે.
 ઠણુ કરશું વાડીઓરે, ફરતી ફીરંગીની ફ્રાજરે મલાવરાવ-શે.
 ધાંથી આઘ્યાએનંગલારે માથે ટોપીનેભુરો વેશરે મલાવરાવ-શે.
 ણી રૂવે રંગ મહેલમારે, હાસીઓ રૂવે દરબારે મલાવરાવ-શે.
 ઠે રૂવે હાટ વાણીઆરે, ચોરેરૂવે ચારણુ ભાટરે મલાવરાવ-શે.
 હેરછોડીસુખોનીસર્યોરે, લીધીનડીઆદનીવાટરે મલાવરાવ-શે.

૧ રાધિકાજીના મહિના--:રાગ-ગરબી:—

હો સખી કારતક કેમ જાશે, કે વનમાં મોરલી કોણુ વાશે;
 મહીનો કોણુ દાણી થાશે—કે જુમના જાવા દો પાણી.
 માગશારે, મન માઈ મળીયું, કે વિષય ભાવ થકી ટળીયું;
 જેમ લુણુ પાણીમાં ભળીયું.....કે જુમના.
 પોષે, શોષ પડ્યા અમને, વહાલા મારા શું કહીએ તમને;
 દીલાસા દીધા છે અમને.....કે જુમના.
 માથે, મકર તણે માટે, કે પુલડીયાં વેરતી ખાટે;
 વહાલાજી મારાં મથુરાંની વાટે.....કે જુમના.
 ફાગણે, ફર પ્રેરે હોળી, કે આછા ચરણાને ચોળી;
 ચુંદડી કેશરમાં રોળી.....કે જુમના.
 ચઈતરે, ચતુરા ચીત ધરતી, વહાલાજીના ગુણુ ગાતી ફરતી;
 તોયે મારે વહાલે કીધી નરતી.....કે જુમના.
 વઈશાખે, વાયા વાવલીયા, કે ઘેર પધારો નાવલીયા;
 દુધડે ઘોઉ તમારા પાવલીયા.....કે જુમના.

કે જેઠે, જુગજીવન આવ્યા, કે સઉ લોક વધામણી લાવ્યા;
 કે વહાલાજી મારા કશુંએ ના કાવ્યા.....કે જુમના.
 કે અપાઢે, અખળા ધઇ ઝાંખી, વહાલે મારે ભરજોખન રાખી;
 કે વિચારો હવે વાત વાંકી.....કે જુમના.
 કે શ્રાવણ, સરવડીઓ વરસે, કે નીર નદીએ ઘણું ઢળશે;
 કે કાચલડી ટહુકલીઆ કરશે.....કે જુમના.
 કે ભાદરવો, ભલી પેરે ગાજે, સધયર ઘેર વહાણું વાજે;
 તે તો મારા રૂઢીયામાં ઢાજે.....કે જુમના.
 આસો, ની રજની અજવાળી, કે શેવ વણું કે સુંવાળી;
 કે વહાલા વિનાં આ શી દીવાળી.....કે જુમના.
 કે રાધાના હાથે સોનાની ચુડી, રમત રમતાં દીસે છે રૂડી;
 હુઃખરે સરવે ગયાં છે જુડી.....કે જુમના.

દાણુલીલા—:શ્રી રાધાકૃષ્ણનું સંવાદ રૂપે—

રાધા—પાલવડો મારો મેલો મોહનજી મારગડે મને જાવા દો.

આવતાં આપીશ દાણુ તમારું, મહી મારું વેચવા દો.

શ્રીકૃષ્ણ—વેચતાં તને કોણ ખાળે છે, સાંભળને રાધે ખ્યારી.

મહી ગોરસનું દાણુજ દોની, વહેલી થાને વૃજનારી.

રાધા—નારીને તું ના જોલાવીશ છાનો રહેને છેઃગાળા,

કઠણુ રાજ છે કંશરાયનું ગઉ ચારી આ જોવાળા.

શ્રીકૃષ્ણ—હું જોવાળીઓ તું જોવાલણ, ફરી ગમે તો આવજે;

કંશ સરિખા સો હીમાયતી, સાથે તેડી લાવજે.

[૨૩]

રાધા—તેડી લાવું દો મુજને જાવા, રોકી રહ્યા શીદ મજનારી;
રઘુનાથના સ્વામી શામળીઆ, ઘેલા દીસો છો ગીરધારી.

શ્રીકૃષ્ણ—ઘેલો છું પણ દાણુ ન મુકું. દોકલડો એકે આછો,
ગીરધારીએ ગો કુળ વાસ્યું, હંદ્ર કરતા હું કૃષ્ણ મોટો.
રાધા—મોટો છું ત્યારે મથુરાંથી અરધી રાતે શું આવ્યો;
પર ઘેર રહીને પેટ ભરતો, તને દાણી કેણે કહાવ્યો.

શ્રીકૃષ્ણ-વાંકા બોલી વાર કરે છે, કે'તો હૈયાનો હાર તોડું;
દાણ દહીનું દેરે અબળા નહી તો માથાનું માટ ફેડું.

રાધા—હાર નહી તુટે માટ નહી પુટે, ન્યાય નગરમાં પુછાશે;
રઘુનાથના સ્વામી શામળીઆ, કહો ગોકુળ કેમ રહેવાશે.

શ્રીકૃષ્ણ-ગોકુળ રહો કે જાઓ અત્યારે, દાણદહીનું નહી મેલું;
ચીર હર્યાં તે ગયા વીસરી, કામનીઓ કારણ પેલું.

રાધા—નંદતણે ઘેર નવ લાખ ગાયો, નો'તું તે ધન કાવ્યું છે,
માતા તારી મહી વેચતી, હમણાં તો રાજ્ય આવ્યું છે.

શ્રીકૃષ્ણ-હમણાં હમણાં કરતી રહેજે, મે'ણાં દેતી મર્ચ્યારી;
ધુતપણામાં તું ધુતારી, ઠગપણામાં છું ઠગનારી.

રાધા—તું ઠગારો તારી માનો પાળેલો, તું માને મેણાં દેવરાવે;
રઘુનાથના સ્વામી શામળીઆ, ઝાઝું તે શું કહેવરાવે.

શ્રીકૃષ્ણ-કહ્યા પ્રમાણે લેતો નથી, પણ તું મોઢું ના રાખે;
અમે છીએ રાજા મહારાજા, અમને તું કેમ ના શાંખે.

રાધા—ઓળખું છું તું આવ્યો નાસી, મહાવનમાં તું છાનો છું;
જાદવકુળ મધે જન્મ છે તારો, નંદતણે ઘેર નાનો છું.

શ્રીકૃષ્ણ-માતા જસોદા બડાંવડલાગી, તેના છીએ અમે અધીકારી;
મોટા મુનીવર મર્મ ન જાણે, ગોકુળ વસીએ ગઉચારી.

રાધા—ગઉચારી ગોંપી ઘેર વળતાં, અમને તમે ઓધાર્યાં;
રઘુનાથના સ્વામી શામળીઆ, તમે જીત્યા અમે હાર્યા.

દાણલીલા-ખીજી—:રાગ ગરબો:—

રાધા—તમે અન્નણ્યા અમે બાણીએરે,
મારો પાલવડો નવ તાણીએરે;
તમે સમજી રહો મનમાંયરે.

શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે.—તમે વહાલા રહો.

શ્રીકૃષ્ણ—નારી શુરે સમજાવે મુજનેરે,
હું તો નહિરે જાવા દેવું તુજનેરે;
તારી મરડીને રાખીશ ખાંચરે,
મઈયારી રાધા દો દાણશુરે.—મઈયારી०

રાધા—અલ્યા ખાંદ શું મરડીસ વીકલારે,
મેં તે તુજ સરીખા ઘણાઘણા દીઠારે
કપર છે કંસનું રાજરે.

શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે—તમે વહાલા રહો०

શ્રીકૃષ્ણ—નારી કંસ થકી શું થાય છેરે,
એવા કંઈક આવેને કંઈક જાય છેરે;
તારા ઉરના ઉતારીશ હારરે.
મઈયારી રાધા દો દાણશુરે.—મઈયારી०

રાધા—અલ્યાના હાર હઈયાનો તુટશેરે.
મારી મહીની મટુકી કુટશેરે;

ઘેર સાસુડી દેશે ગાળરે, શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે

શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાળને આજ નહી ચડેરે,
જેનું લેણું હોય તે તો લડેરે;

એવા દાણુ મેલ્યા કેમ જાયરે.—મઈયારી૦

રાધા—અલ્યા દાણી તે કહીનો કાંવીયેરે,

મથુરાંથી ગોકુળ આવીયેરે,

ચારી નંદતણે ઘેર ગાયરે,—શામળીઆ.

શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાય ચાચાંમાં શી લાજ છેરે,

એ તો પોતપોતાનું કાજ છેરે;

એમાં મેણુલીઆં નવ હોયરે.—મઈયારી૦

રાધા—અલ્યા મેણાં માણસને લાગે થણારે,

સુણો વઢતાં હોય જ્યારે એ જણારે,

તને નીલંજને નહિ લાજરે.—શામળીઆ.

શ્રીકૃષ્ણ—નારી લાજે તે કાજ નહી સરેરે,

અહીયાં ખીક તે તું કેની ધરેરે;

આવ મળીયે આપણ જણુ બેયરે.—મઈયારી૦

રાધા—એવું નીલંજ બોલોમાં શામળારે,

તારા ઉરના ઉતારીશ આંબળારે;

મુકો મુકોને મારો હાથરે.—શામળીઆ.

શ્રીકૃષ્ણ—નારી હાથ ન મેલું તાહરેરે,

અહીયાં અમલ ચાલે છે માહ્યરેરે;

માટે દાણુના દોકડા મેલરે.—મઈયારી.

રાધા—અલ્યા નંદળાવાનો તું છોકરેરે,

તારી પાસે નથી પૈસો રોકડોરે;

અલ્યા મચ્છર આવડો કેમ હોયરે.—શામળીઆ.

[૨૭]

શ્રીકૃષ્ણ—નારી બ્રહ્મભાણુની તું છોકરીરે,
તારી પાસે નથી પાઈ રોકડીરે;
આવડુ કેમ અભીમાન હોયરે.—મધ્યારી.

રાધા—હું તો વિનતિ કરું છું ક્યારનીરે,
સ્વામી રૂગનાથના હારી તમ થકીરે;
મહીતું તે દાણ ન હોંયરે.—શામળીઆ.

શ્રી કૃષ્ણ ગોપીની દાણ લીલા—:રાગ ગરુડી:—

ગોપી—અલ્યા કહાનજી તું ક્યાં વેલો થયો જો,
તું તો શેતું માંગે છે દાણ જો,
મહીની મટુકી મારી કુટશે જો,
ગોરસની થાશે હાણુ જો.—ઘેલું શું બોલે ગોવાળીયાજો
અલ્યા નવ જાણીશ કોઈ બાપડી જો,
કોઈ મળસે માથા ઠેરી નારજો;
મારગ મુકીને રહેને વેગજો જો,
રાજા કંસને થાશે જાણુ જો.—ઘેલું શું બોલે

શ્રીકૃષ્ણ—તારો કંસ કબુદ્ધિ નર શું કરે જો,
મારી સંગે છે સઘજો સાથ જો;
અલી દા'ડી તે દાણ ચોરી જતી જો;
ઘણે દહાડે આવી મારે હાથજો—ઓછીતું જાત આહીરનીજો

ગોપી—અલ્યા હાથની તે હોંશ રખે રાખતો જો,
એ હાથે તો—તું—ચારી જાણુ ગાય જો;
પાલવ મુકીને રહે વેગજો જો,

મારી ત્રિજમાં થાશે હાણુ ને—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—અલી ત્રજમાં વશીને વેર વાળશું ને;

રખે રાખતી હૃદયમાં હામ ને,

નંદજીના નામ પ્રતાપથી ને;

હું તો છેદુ તારા કંશનો કામને—ઓછી તું જાત.

ગોપી—અલ્યા કંશે કયું તે કેમ વિસરેને,

ભાઈ હૃદયા પોતાના ત્યાંય ને;

નાશીને છુટયો તું લાડકા ને,

આવી ઉછર્યો છે વૃજમાંયને.—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—વળી ત્રજમાં વશીને વેર વાળશું ને,

તું તો નેજે અમારા કામ ને;

અવનીનો ભાર ઉતારવા ને,

ધયું નંદકુંવર રૂડું નામને.—ઓછી તું જાત.

ગોપી—અલ્યા સાચું કહેતામાં દુઃખ લાગશેને,

પેટ માટે ચારે છે ગાયને;

તું આવડો મોટો એમાં થયો ને,

તુને કોઈએ ન આપી કન્યાને.—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—અલી આહીરની કન્યા અમો શું કરું ને,

અમો સદા કહેવાઈએ બ્રહ્મચારી ને;

રખે પડછાયો મુને પાડતી ને,

તું તો ધાલણીની ઓઠનાર ને.—ઓછી તું જાત.

ગોપી—અલ્યા લાખ ટકાની મારી લોખડીને,

હીરા જડીત મારો છે હારને;

આછી પટોળી મારી પેહેરણે ને,

તુંતો કામળીનો ઓડનાર ને.—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—જેનો બ્રહ્માએ તારો તાણ્યો ને;

એનો શંકર સરખો વણનારને,

તેરે ઓઢણ મારે કામળો ને.

તેનો શેષ ન પામે પાર ને.—ઓછી તું જાત.

ગોપી—અલ્યા શેષ સરખું તન તાણેડને;

અમે અપક વરણી નાર ને,

અલ્યા કાયા કનકને વેર વાઢ્યું ને;

તું તો પશુ તણો પીઠાર ને.—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—તું શાને નીસરી મહી વેચવા ને;

અલી બેશી રહેને ઘરમાંય ને,

દોલત ઘણી છે તારા બાપને ને;

તું શાને આવી અહીયાંય ને —ઓછી તું જાત.

ગોપી—આ વાટે સદા મહી વેચતા ને;

જઈ પુછો જસોદા માય ને,

બાંધી મુઠી સવા લાખની ને;

ઉઘાડીએ તો પત જાય ને.—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—અલી ઘણી ઇચ્છા છે મહી ચાખવા ને;

મીઠી મેળવણીનો સ્વાદ ને,

ફીકું પડશે તો પાછું આપશું ને;

તું તો શાને કરે વિવાહ જો.—ઓછી તું જાત.

ગોપી—અલ્યા ગોરસ કેડું કોણ ગળું જો;

જેટલું પીએ તેટલું પાત જો,

વચને વેર વાધ્યું ઘણું જો;

કદી મન મેળાવે થાત જો.—ઘેલું શું જાતે.

કૃષ્ણ—અમે દાણને મશે શું દુલીએ જો;

તું તો દાસી દીસે છે રીસાળ જો,

હસીને તાળી લે હાથમાં જો;

તું પ્રીત ધરીને રસ આલ જો.—ઓછી તું જાત.

ગોપી—અલ્યામાગ્યા મુકતાફળ પામીએ જો;

હઠ કરે કંઈ નહી હોય જો,

લાજ નહિ તુને લાડકા જો,

મન આણને કંઈ વિવેક જો.—ઘેલું શું જાતે.

કૃષ્ણ—અલી વિવેક ઘણો છે મન માહરે જો;

જવા નહીં દેઉં નિરધાર જો,

આખ્યા વિના કેમ છુટશે જો;

તારા મનમાં શું તું વિચાર જો.—ઓછી તું જાત.

ગોપી—તારા મનનો વિચાર મેં જાણીયો જો;

હઠ શાને કરે છે આંચ જો,

મનમાં મન મળી ગયું જો;

જેમ સાકર ભળે દુધ માંચ જો,—ઘેલું શું જાતે.

કૃષ્ણ—મીઠાં વચન તારાં માનુની જો;

સાકર સરખી ખેલ જો,

પ્રીતિનો ખાંધ્યો તુંજ પાસ છું જો;

આ આપું તમોને કોલ જો—ઓછી તું જાત.

ગોપી—રાઠ ભાગીને રસ આપીયો જો;

ગોવાલણી લાગી પાય જો,

નંદજીના કુંવર કૃપાળને જો;

ઉલટ તો અંગે ન માય જો.—ઘેલું શું ખેલે.

જો કોઈ ગાય શીખેને સાંભળે જો;

તે પ્રરી ન આવે ગર્ભવાસ જો,

દાણુલીલા દીનાનાથની જો;

ગુણ ગાય રતનીઓ દાસ જો.—ઘેલું શું ખેલે.

દાણુલીલાની સાખીઓ.—(શ્રીરાધાકૃષ્ણના સંવાદરૂપે)

પ્રીકૃષ્ણ—ઉંચીને અલખેલડી રાધે, સાંભળ કહું તે વાત,

વૃંદાવતને માર્ગ જતાં કોણ છે તારી સાથ,

આંજ્યા વિના આંખડી કાળીરે, બાબુખંધ બેરખાવાળીરે.

રાધા—સાથ વાળી તેને ઘેર બેડી, તારે શી પડયુછ,

માર્ગ સુકી રહે વેગળો, તારે મોઢે નથી સુછ.

આલ્યો જા પાંસરી વાટેરે, સાંખુ નંદરાયને માટે;

તું તો ક્યાંને કાનુડો દાણીરે, પાઉં તને પાંદડે પાણીરે.

કૃષ્ણ—શી છે તારી જાતડી, ને કીયું છે તારું ગામ;

કોણ છે તારાં માત પીતા ને શું છે તારું નામ—ઉંચી.

રાધા—આહીરની અમો જાતડી, ગોકુળ મારું ગામ;

બ્રહ્મભાણી હું બેટી રાણી રાધા છે માઈ નામ-ચાલ્યો.
 કૃષ્ણ—બોલતી નોતી તે બોલવા શીખી, આવડું બોલી આજ;
 વંદાવનમાં નીત્ય કરે છે, તુજને તે શી લાજ-ઉંચી.
 રાધા—લાજવાળા છે તે હું જાણું, ઢાંકી રાખો આપ;
 વૃંદાવનનો મારગ રોકી, નીત્ય તપાસો લાગ-ચાં
 કૃષ્ણ—ઝાઝાં રાખો મેઢકાં ગોપી, ઝાઝી રાખે ગાય;
 છાશ પીને મોટી થઈ, ભરવાડાની જાત કહેવાય-ઉંચી.
 રાધા—ગોકુળથી આવી ગોવાલણી, મથુરાંથી આવ્યો કહાન;
 મારગમાં એકઠાં થયાં, તું શેનું માગે છે દાણુ-ચાં
 કૃષ્ણ—ગોકુળની ગોવાલણી, મથુરાંને મારગ જાય;
 આડો કાંન ફરી વળ્યો, તારોપ્રિયે પાલક સાય-ઉંચી.
 રાધા—હું બેટી બ્રહ્મભાણી, રાણી-રાધા માઈ નામ;
 દાણુ લેવાની ઇચ્છા હોય તો, આવજો ગોકુળ ગામ-ચા.
 કૃષ્ણ—નંદબાવાનો હું નાનડીયો, કહાનજી નામ પ્રમાણ;
 દાણુ લીધાવિના જવાદઉ તો, નંદબાવાની આણ-ઉંચી
 રાધા—આણ તો માનું એક કંશની, બીજી ન માનું કોય;
 નવ નંદ મારે નેસડે વસે, તારો નંદ તો કોણજ હોય-ચા.
 કૃષ્ણ—કંશ તે તારો કોણ છે, મેં વશ કીધો સઉ ઠામ;
 સંભાળીને બોલજ રાધા, શુદ્ધ ગઘ કે સાન-ઉંચી.
 રાધા—શુદ્ધ ગઘ નથી માહરી, તારી ગઘ જેમ હોય;
 સંભળ છઈયા, નંદના, તારે મન વિચારી જોય-ચા.
 કૃષ્ણ—મનમાં શું વિચારે રાધા, દાણુ લેવાનો સહી;

તારી માને શું કહીયે, તને વેચવા મોકલી અહીં-ઉંચી.

રાધા—આવેને ગોપીના વહાલા, સાંભળો કહું તે વેણ;

તારી માને શું કહીએ. તારી પાસે ચરાવે ઘેન-ચા.

કૃષ્ણ—મેણાં મેણાં કરતી રહેજે, મધ્યારી મદમાતી;

છાશ પીને દહાડા કાઢે, તું તો રંગે થઈ છે રાતી-ઉંચી.

રાધા—કહાનજી કાળા ન કરો ચાળા, મોરલીઓ વાળા;

અડધી રાતે શું નાઠા તમે, ભરીને ઉચાળા-ચા.

કૃષ્ણ—દાણુના દોકડા લઈશું રોકડા, બીજી ના કર વાત;

તારે મારે ઝઘડો થાશે, ફેડીશ મહીના માટ-ઉંચી.

રાધા—દાણુના દોકડા આપીશ રોકડા, બીજું ન થાએ આળ;

દાણુલીધામાં શું સમજે, તું નાનું સરખું બાળ-ચા.

કૃષ્ણ—મહીયારી તું મદનીમાતી, હું નાનું સરખું બાળ;

બાળપણું તુજને દેખાડું, થાવા દે સંધ્યાકાળ-ઉંચી.

રાધા—સંધ્યાકાળે તું શું બતાવે, સાંભળ કાળા-કાન;

મહી વેચીને આવતાં, આપીશ તારૂં દાણુ-ચા.

કૃષ્ણ—તું રંગીલી રૂપની રૂડી, હું છખીલો કાન;

મહી ખપે કે ના ખપે, તું આપને મારા દાણુ-ઉંચી.

રાધા—મહીનાં દાણુ ના હોય મોહન, મનમાં સમજે પેર;

મહી પીવાનો ખપ હોય તો, આવજો મારે ઘેર-ચા.

કૃષ્ણ—કચારની તે મેણાં દઇને, કીધાં અદકાં વેર;

હેત કરી હવે આપવા આવે, એ લાગે કડવાં ઝેર-ઉ.

રાધા—કહો તો હરી ઘેરથી લાવું, કહો તો પાઉં આંચ;

હિમાનાસ્વામીશામળા, તમે મનમાં ન લાવશો કાંઈ-ચા.

રાધાજીનો રાસ—રાગ-ગરબી:—

મને કૃષ્ણ જોયાના કોડ, અધ્યર આલોરે.....
 ઉમીયાજીને લાગુ પાય, હરિવર આલોરે.....
 દેરે દેહરે દીવા કરે, પુણુ શંકર દેવ.....
 શામળીઓ વર પામવારે, હું તો કરું શંભુજીની શેવ-સ.
 ગોકુળની ગોવાલાણીરે, હીંડે મલપતી ચાલ.....
 એના ઉપર મોહન માહીરહ્યારે એનું મુખડું તેલાલગુલાલ-સ.
 સાસુ મારી જસોમતીરે, સસરો શ્રી નંદરાય.....
 કંથ કોડીલો મારો કાનજીરે, મારું સાસરું ગોકુળ ગામ-સ.
 કાળન્દ્રીને કાંઠલેરે, નહાતાં તે નીર્મળ નીર.....
 વસ્ર તે વીકુલો હરી ગયોરે, હું તો શેણેરે ઢાંકુ થરીર-સ.
 ગાય શીખેને સાંભળેરે, રાણી રાધાજીનો રાસ.....
 નરનારી વધકુંઠ પામશેરે, ગુણુ ગાય નરસઈયો દાસ-સ.
 —:સત્યવાન અને સતી સાવીત્રીનો ગરબો:—

કવિ—૩૪૧ અશ્વપતિ રાજની ડાહી દીકરીરે,
 જેનું સતી શિરોમણી સાવિત્રી છે નામ;
 જેણે સ્વામીને છોડાવ્યો યમ પાસથીરે.
 જેણે સકળ જગતમાં અમ્મર કીધું નામ,
 તેના ઉત્તમ ગુણની ગરબી ગાઓ સુંદરીરે.
 રાજ એક હતો ઘરડો-ને આંખે આંધળોરે,
 તેનું શત્રુએ લઈ લીધું રાજ્યાસન.
 તેથી જંગલમાં જઈ ખાંધ્યું તેણે એક ઝુંપડુરે;

તેને સત્યવાન નામે લાડકડો તન,
 તે તો કરતો માતપિતાની-સેવ પુરા પ્રેમથીર.
 જેની કંચનવરણી કાયા વાણી મીઠડીરે;
 મીઠા મહેરામણના જેવો શુભ ગંભીર,—
 ઘરડા અંધ પિતામાતાની જાણે લાડડીરે;
 રેતો માતપિતાની આજ્ઞાને આધીન,
 તેની સાથે વરવા સાવિત્રીએ આદ્યુંરે,
 નારદ—ત્યાં તો નારદજી સમજાવે જાણા ઘેલડીરે,
 એની સાથે વરતાં થાશે મોટી હાણ,
 એનો આનો આવરદા તો એક વર્ષ જાડી રહ્યોરે;
 માટે ન કરતી તું વગર વિચાર્યું કામ.
 બીજા રાજકુંવર રૂપાળાની સાથે વરોરે,—
 સાવિત્રી—ત્યારે સાવિત્રી બોલી નારદજી સાંભળોરે,
 લખિયા લેખ લલાટે મિથ્યા નહિ થાનાર,
 મહેં તો મનેથી માન્યો તે પરમેશ્વર માહ્યરોરે;—
 મહારો નિશ્ચય કોટી કલ્પે નહિ કરનાર,
 માટે એ વરની સાથે સગવળ માફ કરોરે.
 કવી—જેઈ અડગપણું પુત્રીનું રાજાએ પછીરે;
 દીધું સત્યવાનની સાથે કન્યાદાન,
 રૂડા રાજ્યમહેલની વસનારી વગડે વસીરે,
 ત્યાગી અંબર જીનાં વસ્ત્ર કર્યાં પરિધાન,
 રનેહે સ્વામી-સસરા-સાસુની સેવા સજીરે.—

જેણે કઠણ ભૂમિ પર પાય કઢી દીધો નથીરે,
 જેના પડતા બોલ ઉપાડતાં દાસી દાસ,
 જેની કોમળ કાયા પુલ શૈયાપર લોટતીરે;
 તેણે પર્ણકુટીમાં પ્રેમે કીધો વાસ,
 મનથી માન્યું મારા વૈભવમાં બાકી નથીરે,—
 ત્યાં તો જળના રેલાસમ દિવસો વહી જતા હતારે,
 બાળા નારદજીનાં વચન કરતી યાદ,
 મનમાં ભય ધરતી—નવ કરતી કૌ—ને વારતારે;
 મનથી ગોઠવતી શું કરવા તેના ઘાટ.—
 રજની દિવસ વિચારો એના—એ—મનમાં થતારે,
 દા'ડા ચાર રહ્યા આવરદાની અવધી તણારે.
 સતીયે તે સમયે ત્યાં અન્નજળ કીધું ત્યાગ,
 જોડયું ચિત પ્રભુમાં ધારીને શુભ ધારણારે;
 સોપ્યું શ્રીહરિના ચરણે પોતાતું ભાગ્ય,—
 સાવિત્રી—મારી બંધારે ચડજો હે દિનબંધુ શામળારે.
 જણ્યું સાસુ સસરે વહુઅર સંકટ વેઠતીરે,
 સાસુ, સસરા—શાને માટે કરતી અન્ન ઉઠકનો ત્યાગ;
 શાણી શા માટે તું કારણ કંઈ કહેતી નથીરે;
 કળે કરમાશે કોમળ આ તહારી કાય,
 વહુઅર આ વયમાં વ્રત કરવાં યોગ્ય તને નથીરે.
 કવિ—દુખમાં દા'ડા ચાર વિતાવ્યા વૃતવિધિએ કરીરે,
 આંગ્યો સ્વામી સ્વર્ગ સિધાવા કેરો દિન;

સાવિત્રી-આજે ના થાઉં અળગી હું મારા નાથથીરે;

કવિ—એવો નિશ્ચય કીધો સાવિત્રીએ મન,
સ્વામી સંગે રે'વા તૈયારી છાની કરીરે.

ત્યાં તો સત્યવાન માળાપ તણે ચરણે નમેરે,

કરમાં લઈ કોંવાડો કાળ કાપવા જાય.

ત્યારે સાવિત્રી સ્વામીને છાની વિનવેરે;

સાવિત્રી-આજે વન જોવાની મુજને ઇચ્છા થાય.

માટે સંગાથે લઈ જાઓ સ્વામી મુજનેરે,

સત્યવાન-ઘેઝી નારી તહારી છે કોમળ કાયા ઘણીરે,

તહારી કેનકલત્તા સરખી કાન્તિ કરમાય,

બહાલી વગડામાં ઝાઝા કંટક ને કાંકરારે;

તહારી પંકજ સરખી પગ પાની છુંદાય,

માટે હઠ મેલી અલખેઝી ઘરમાંહી રહોરે.

સાવિત્રી-સ્વામી તમ સંગાથે જંગલ મંગળ લાગતુંરે;

ઘરમાં તમ વિણ મુજને ધરતી ખાવા ધાય,

હું તો પગલે પગલે પંથે તમ પુઠે રહુંરે;

મુજથી આપ વિના એકલડી નહિ રહેવાય,

માટે સંગાથે લઈ જાઓ સ્વામી મુજનેરે.

સત્યવાન-નારી જો મુજ સંગે આવ્યાની ઇચ્છા કરોરે,

આજ્ઞા માગો જઈને માતપિતાની પાસ,

આજ્ઞા આપે તો ચતુર ચાલો મુજ સંગમારે;

બહાલી વડીલ જનોની આજ્ઞા નવ લોપાય,

લખિયું શાસ્ત્ર-પુરાણે જાણે છે સરવે તમેરે.

કવિ—આજા માંગીને ચાલ્યાં આનંદે દંપતિરે
 પથે કરતાં પ્રેમે વિધવિધ વાત વિચાર,
 મુખ મલકાવે પણ સાવિત્રીને ચિન્તા અતિરે,
 રાખે પણ પણ પોતે સ્વામીની સંભાળ,
 મનમાં ધીરજને ધારે સંભારે શ્રીહરિરે.

....

આજ્યાં ગાઢા વનમાં નરનારી બે સાથમાંરે,
 વીણ્યાં ફૂલ અને ફળ ઇચ્છાની અનુસાર;

....

વળતી કો'વાડો લીધો પોતાના હાથમાંરે;
 લાગ્યો કાપટ કાપવા સત્યવાન તે વાર,
 એનો આવરદા તો તે સમયે પુરો થયોરે,
 લાગ્યો થાક ઘણોને અંગ લાગ્યું ધ્રુજવારે,
 આવી તમ્ભરને રૂંધાયો તેનો પ્રાણ,
 મુકી કાપટ કાપવાં આવ્યો સાવિત્રી કનેરે;

....

સત્યવાન-બહાલી ઓચિન્તી આવે છે તનમાં તાણ,
 શાણી નહિ સમજાતું દુઃખ ઘણું થાતું મહેનેરે,
 સાવિત્રી-મારા નાથ તમારાં સંકટ હરજો શ્રીહરિરે;
 તમને કુળદેવી વનદેવીની રક્ષાય,
 ઘરડાં માતપિતાની સેવાના પુણ્યે કરીરે;
 બહારે આવીને વિશ્વેશ્વર કરશે સ્હાય,

કવિ—એવું કહીને બેઠી મસ્તક ખોળામાં ધરીરે,
 ત્યાં તો ચમરાજ આવી સામા ઉભા રહ્યારે ! ! !
 જેના વસ્ત્ર તણે દીસે છે રાતો રંગ,
 જેને માથે છે મુગટ ને કુંડળ કાનમારે,
 દેખી સાવિત્રીની કાચાથે ઉપજ્યો કંપ,
 તે પણ ધીરજને ધારી બોલી તે સુંદરીરે.

સાવત્રી—કે'છે-સાવિત્રી-છો-કોણ તમે સાચું કહોરે ?
 નક્કી લાગે છે મુજને દેવ તણા અવતાર,
 આવ્યા શા માટે ને શું કરવા મનમાં ચહોરે;
 મારા મનમાં શંકા થાયે અપરંમપાર,

કવિ—એવું બોલી શિર નમાવી સાવિત્રી રહીરે.
 ચમરાજ—હું તો છું ધર્મરાજ સાંભળ એ શાણી સતીરે !
 આવ્યો છું તહારા સ્વામીને લેવા કાજ,
 એના આવરદાની આજ અવધ પૂરી થતીરે;
 તહારા સ્વામીપરનો સ્નેહ હવે વિસાર.

કવિ—નાંખી પાશ પકડિયો સૂક્ષ્મ દેહ એવું કહીરે,
 દેખી બંધાયેલા સ્વામી કેરા દેહનેરે;
 સતીએ તે સમયે કરવા માંડયું કલ્યાંત.

સાવિત્રી—બાંધીને ક્યાં લઈ જાઓ છો મારા નાથનેરે;

કવિ—એવું કહીને દીધો ચમરાજને સાદ,
 ચાલી પડછાયાની પેઠે પાછળ સુંદરીરે.

યમરાજ-ખોલ્યા ત્યાં યમરાજ, સાંભળ હે શાણી સતીરે,
 જાતું પાછી તહારા આશ્રમમા આવાર;
 તહારા સ્વામીની કર અંતક્રિયા વિધિએ કરીરે,
 જેથી થાયે તેના જીવ તણે ઉધાર.
 નારી નાહક શ્રમ કરવાથી કૃણ કરુંએ નથીરે.

સાવિત્રી-ખોલી સાવિત્રી સૂણે. યમરાજ વિનતીરે,
 મહારા નાથ વિના હું પાછી નહિ ફરનાર,
 જ્યાં લઈ જશે ત્યાં આવું પણ સંગ તબું નહીરે;
 સ્વામી વિના છે સૂનો-સઘળો સંસાર,
 જાતાં એકલડી ઘર જીવ્યાથી મરવું ભલુરે;
 પુછું યમરાજ હું ઉત્તર આપો મુજનેરે.
 જગમાં નરનારીનો સત્ય સંબંધ મનાય,
 પણ જો ખાંધીને લઈ જશે મહારા નાથનેરે.
 મહારો પતિવ્રતાનો ધર્મ કેમ સચવાય,
 તેનો ઉત્તર આપીને વળતી ડગલું ભરોરે ?

યમરાજ-શાણી અમૃત સરખી વાણી તહારી સાંભળીરે,
 મહારા અંતર માંહી ઉપજે છે અનુરાગ;
 તહારી ઇચ્છામાંહી આવે એવું એ સુંદરીરે,
 તહારા સ્વામીના જીવિત વિના ખીજું માગ્ય;
 તહારી ઇચ્છા પૂરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે.

સાવિત્રી-મહારા સસરા છે ઘરડા ને આંખે આંધળારે.
 હેની રત્નસમી જે આંખો સારી થાય,

આવે તેજ સુરજના સરખું બન્ને આંખમારે;
 અંગે વૃદ્ધપણાનું દુઃખ કદી નવ થાય,
 કવિ—એવું બોલીને સાવિત્રી કર જોડી રહીરે;
 યમરાજ—તહારા સસરાની આંખો નારી સારી થશેરે,
 વધશે સૂરજના સરખું આંખોનું નૂર,
 તોની વૃદ્ધપણાની પીડા સઘળી વામશેરે;
 માટે જ પાછી પુત્રી આવી બહુ દુર,
 બાહુ ચાલ્યાથી એ શાણી શ્રમ તુજને થશેરે,
 સાવિત્રી—બોલી સાવિત્રી કરજોડી યમરાજ સુણોરે,
 મ્હારે વસવું જોઈએ સદાય સ્વામી પાસ.
 મુજને શ્રમ નવ લાગે સ્વામી સંગે આવતાંરે,
 સ્વામીથી દુર વસતાં તનમાં પ્રગટે ત્રાસ;
 જગમાં નાથ વિના નારીનું જીવ્યું ધીક્ક છેરે,
 તમને જોતાં યમરાજ શ્રદ્ધા મુજને થતીરે,
 મ્હારા મનમાં ઈચ્છા પ્રશ્ન કર્યાની થાય,
 શાણાએ કે'છે કરવી સજ્જનની સંગતીરે;
 તે તો પૂર્વ જન્મના પુન્યેથી બંધાય,
 સજ્જનની સંગતીનું ફળ મિથ્યા જાતું નથીરે.
 યમરાજ—પુત્રી વાણી તહારો અમૃત સરખી લાગતીરે,
 મ્હારા અંતરમાં ઉપજાવે છે અનુરાગ,
 તહારા સ્વામીના જીવિત વિના બીજું ફરીરે;
 મ્હારી પાસેથી પુત્રી મનગમતું માગ્ય,
 તહારી ઈચ્છા પૂરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે.

સાવિત્રી-મ્હારા સસરાજીનું રાજ્ય દખાવ્યું દુશ્મનેરે,
 તેથી કીધો છે વગડામાં આવી વાસ.
 તેનું રાજ્ય ગયેલું સરવે પાછું સાંપડેરે;
 નિત્યે ધર્મ રહે અંતરમાં પુરી વાસ,
 કવિ—એવું બોલીને સાવિત્રી કર બેડી રહીરે,

યમરાજ-પુત્રી સસરા ત્હારા રાજ્ય ગયેલું પામશેરે,
 મળશે મનગમતા વૈભવ જો શાણી નાર,
 ત્હેની ધર્મ વિશે દ્રઢ શ્રદ્ધાની વૃદ્ધિ થશેરે;
 પાછી વિચર હવે પુત્રી નવ કરતી વાર,
 ત્હારી દેહે દુઃખ થશે જો ! કુળવંતી સતીરે.

સાવિત્રી-મ્હારા દુઃખ વિશે બાકી શી ! યમરાજ કહેરે ?
 મ્હારી નજરે બંધાયેલા દેખું નાથ,
 મ્હારે શું સુખ ભોગવવાને બધું આશ્રમેરે.
 સુખમાં દુઃખમાં પણ રે'વું સ્વામીની સાથ,
 મ્હારે સ્વર્ગ તણું સુખ શું કરવાં સ્વામી વીનારે.—
 રાજો સકળ જગતને નિયમ મહી નિત્ય તમેરે;
 આપો કર્મ તણું ફળ સર્વેને તત્કાળ,
 રાજ-રંક શત્રુ ને મિત્ર ગણે સરખા તમેરે.
 તેથી નામ તમારું ધર્મરાય કહેવાય,
 શરણે આવેલાનું સંરક્ષણ કરતા તમેરે.
 યમરાજ-શાણી વચનો ત્હારાં અંતર મ્હારું ઠારતારે.
 જેવી તરસ્યાને પાણીથી તૃપ્તિ થાય,

પુત્રી ના શરમાતી મ્હારી પાસે હજી માંગતાંરે.
 ખીજી ત્હારા સ્વામીના જીવિત શિવાય,
 ત્હારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે.
 સાવિત્રી-મ્હારા તાત તણું ઘર પુત્ર વિના સુતું દિશેરે.
 ત્હેને આપો ગુણિયલ સો પુત્રો ચમરાય,
 તેના વંશ તણી આ વિશ્વ વિશે કીર્તિ વધેરે.
 મ્હારાં માત પિતાનાં સંકટ સરવે જાય.
 કવિ—એવું બોલીને સાવિત્રી કરજેડી રહીરે.
 ચમરાજ-ત્હારા તાત તણે ઘર ગુણિયલ સો પુત્રો થશેરે,
 થાશે દશે દિશામાં વંશ તણે વિસ્તાર;
 ત્હારાં માત પિતાનાં સંકટ સર્વ ટળી જશેરે.
 તુજને આપ્યું ત્હારી ઇચ્છાની અનુસાર,
 આવી દુર ઘણે પુત્રી જા તું પાછી હવેરે.
 સાવિત્રી-મ્હારા સ્વામીની સંગે છું તો ક્યાં હું દુર છુંરે.
 મારું મન તો દોડે છે એથી પણ દુર,
 સ્વામી સંગે રે'વું એ લુપ્ત સતીઓ તણુંરે.
 ત્યાગી કાયાને છાયા ક્યાં જાએ દુર,
 સ્વામીના વિરહે સતીઓનું જીવું દોહલુંરે.—
 રાખે પૂર્ણ ભરોસો સજ્જનનો જગના જનોરે,
 વિનંતી કરતા સજ્જનનો રાખી વિશ્વાસ,
 શત્રુ-મિત્ર સદા સરખા માને છે સજ્જનોરે.
 આવે નહિ સુરજમાં અંધકારનો ભાસ.
 સજ્જનની સજ્જનતા કદીયે પલટાતી નથીરે.

યમરાજ-ત્હારાં વચનો શાણી અમૃતથી પણ મીઠડારે,
 મુજને તે સાંભળતા આવે પ્રેમ અથાગ,
 મ્હારી પાસેથી વરદાનો ત્હારા હિતનારે.
 ત્હારા સ્વામીના જીવિત વિણ ખીન્નું હજી માગ,
 ત્હારી ઇચ્છાને આધીન બની ઉભો અહીંરે.

સાવિત્રી—મુજને આપો તો યમરાજ માણું એટલુંરે,
 મ્હારા સ્વામીથી સો પુત્રો મુજને થાય ! ! !
 મ્હારા કુળનું આ જગમાંહી માન વધે ગણુંરે,
 મ્હારી વડિલ જનોના ચરણે પ્રીતિ થાય,
 એવું બોલીને સાવિત્રી કરજોડી રહીરે;

યમરાજ-તુજને તેજસ્વી સો પુત્રો આ બાળા થશેરે,
 ત્હારા કુળનું ઝાઝું વધશે જગમાં માન.
 ત્હારી વડિલ જનોના ચરણે પ્રીતી વાધશેરે.
 માટે જ પાછી ઘર તું થાશે હિરાન,
 એવું બોલીને યમરાજ લાગ્યા આલવારે.

* * * *

સાવિત્રી—બોલી સાવિત્રી સુણો યમરાજ વિનતીરે.
 આપો ઉત્તર મારા પ્રશ્ન તણો આ વાર,
 મોટા માણસના વચનો મિથ્યા જતાં નથીરે.
 બોલ્યું અબોલ્યું મોટા જનનું નવ થાય,
 જાયે પ્રાણ પરંતું વચન થકી ફરતા નથીરે.
 થાવા સો પુત્રો વરદાન તમે આપ્યું મનેરે.—

[૪૫]

તે તો કેમ સત્ય થશે મહારાજ,
ખાંધી લઈ જવા ધારો છો મારા નાથનેરે.
પળશે કેમ કરીને વચન તમારું આજ,

કવી—એવું બોલીને સાવિત્રી કરજેરી રહીરે.

યમરાજ-પુત્રી ધન્ય તહને છે નિશ્ચય તાહરેરે,
બાળા તહેં મુંજને વચને ખાંધ્યો આ વાર,
આજે નિશ્ચયના બળથી તહેં વશ મુંજને કર્યોરે.
લે આ છોકું છું પુત્રી તારો ભરથાર,
પામ્યો વર્ષ ચારસોનું આયુષ તારો પતીરે.
જગમાં ઘર ઘર નરનારી ગુણ તહારા ગાય.
પામી સુખ જગમાં અંતે થાશે સુગતીરે.

કવી—એવું કહીને અંતરધ્યાન થયા યમરાય,
વાગ્યાં દેવ દુંદુભી પુણ્ય તણી વૃષ્ટિ થઈરે.
વળતી આવ્યાં આશ્રમમાં સંગાતે દંપતીરે.
સતીના અંતરમાં આનંદ અતિ ઉભરાય,
સહુને વીતકની વાતો વિસ્તારીને કહીરે.
પ્રેમ લાગ્યાં બન્ને વડિલ જનોને પાય,
આપે અંતરની આશિષો સૌ એ નરનારનેરે.
સર્વે વરદાનો યમરાજનાં સાચાં થયાંરે,
મળિયા વૈભવ સઘળા પામ્યાં સુખ તમામ;
અંતે શ્રી હરિને શરણે વસિને સુખિયાં થયાંરે.

બોલો જય જય કહે છે, મિત્ર ખુલાખીરામ,
ગાતાં શિખતાં સરવે સદવર્તનશાળી થજોરે.
(મ. જો. શાહ, ની ચતુર સુંદર સ્ત્રી વિલાસમાંથી)

—:શરદ પુણીમા, અજવાળી રાતની ગરબી:—

આસો માસો શરદપુનમની રાતજો,
ચાંદલીઓ ઉગ્યોરે સખી મારા ચોકમાં.
સસરો મારો દેરા સરખો દેવજો;
સાસુડી દેરાંરે કેરી પુનળી.
જેઠ મારો અપાડીલો મેહજો,
જેઠાણી ઝખુકે વાદળ વીજળી.
દિયર મારો ચાંપલીયાનો છોડજો,
દેરાણી ચાંપલીયા કેરી પાંખડી.
નણદલ માહારી વાડીમાંની વેલજો,
નાંણદોષ તે વાડીમાંહીનો વાંદરો.
પરણ્યો મારો ચતુર સુખણજો,
તાણીને ખાંધે નવરંજ પાઘડી
એ પાઘડીએ દશ દશ આંટાજો,
આંટાને આંટેરે નવરંજ પાઘડી.

ગોરીનો પરણ્યો વહાણે કમાવા જાયજો.... ..
વાહાણેથી લાવે ખારેક ટોપરાં,.... ..
ખારેક ખાય તો ખટકે ગોરીની દાઢજો,.... ..
ટોપરડું ખાય તો ગોરીને કુચા વળે.... ..આસો.

શ્રી બહુચરાજીનાં મહીના. —:રાગ ગરબી:—

અઘતરે ચીત ઘણું ખાંધું, નમી નમી બહુચર આરાધું;
 મન માઈ ગોખે જઈ લાગ્યું, સેવોને શંખલપુર રાણી.
 વઈશાખે, વાવલીઆ વાચા, માજીના ઘાંટ તળે આવ્યા;
 અંખાજીની મોટી છે માયા.... ....સેવોને.
 જેઠે, તો જુગતી છે શારી, હરિહર પ્રહ્લ થકી વારી;
 ગોખ ઉપર જાઉં બલીહારી.... ....સેવોને.
 અપાડે, મેઘ ઘણાં ગાળે, છત્ર શીર બહુચરને છાળે;
 ચોઘડીયાં તો અદ્ભુત વાળે.... ....સેવોને.
 શ્રાવણ, સરવડીયો વરસ્યો, માજીને ભજશે તો તરશે;
 નીકર તમે અથડાતાં મરશે.... ....સેવોને.
 ભાદરવો, ભલીપેરે ગાળે, મા સેવકને સનમુખ તો થાળે;
 યુડતાં બાવલડી સાહાળે.... ....સેવોને.
 આસો, માસે આવી દીવાળી, આવ્યાં છે અંખા ને ભવાની;
 ગરબે રમે મોટાં મહાકાળી.... ....સેવોને.
 કારતકે કૌયલડી ખાલે, ના આવે કૌઈ માજીને તોલે;
 તેજ જોતાં ત્રીભોવન ડોલે.... ....સેવોને.
 માગસર, માનસરોવર નાહે, ચાચર આવી ગરબા તો ગાયે;
 સેવકની મા કરજો સાહે.... ....સેવોને.
 પોષે, પ્રીત ઘણી ધારી, પાંડવ લીલા ઉગારી;
 ફોરવ સરવે ગયા હારી.... ....સેવોને.
 માઘે, તો મને નથી ગમતું. મન માઈ રહે છે ભમતું;
 મન માઈ માજીમાં રમતું.... ....સેવોને.

કાગણે, ફર ફરતી હોળી, પહેર્યાં માએ ચઢણાંને ચોળી;
 કેસર બહુ છાંટયા છે ઘોળી..... ....સેવોને.
 બારે માસ પુરણ કીધાં, દહીતને દંડ લલા દીધા;
 દેવતા સહુ ઉગારી લીધા..... ....સેવોને.
 આસો સુદ બીજને બુધવારે, બારે માસ કહ્યા નીરધારે
 વલ્લભની કરજો મા વાહરે..... ....સેવોને.
 —:પંદર તિથિનો ગરબો:—

પડવે, પાતળીઆ ગીરધારી, મારે ઘેર આવજોરે લોલ,
 બીજે, બાળક બેઠું બહાર કે, મેં સમજાવીયુંરે લોલ.
 ત્રીજે, ત્રણ ભુવનનો નાથ કે, મોતીકે વધાવીએરે લોલ,
 ચોથે, ચંચળ બોલી નાર કે, મથુરાંની વાટમાંરે લોલ.
 પાંચમે, પગલાં ભરજો પ્રેમ કે, મારે ઘેર આવજોરે લોલ,
 છઠે, છોગાળા ભગવાન કે, ભગતને તારજોરે લોલ.
 સાતમે, સાદ કરે એક નાર કે, ગોકુળ ગામનીરે લોલ,
 આઠમે, અવતરીઆ ભગવાન કે, નીરખું નાથનેરે લોલ.
 નોમે, વરત કરે એક નાર કે, ગોકુળ ગામનીરે લોલ,
 દશમે, માર્યો મામા કંશ કે, મથુરાંની વાટમાંરે લોલ,
 એકાદશી, પરણી લાવ્યા નાર કે, સતભામા ખરીરે લોલ.
 બારશે, બહુ બળીઆ ભગવાન કે, દીશોદીશ વાપીઆરે લોલ.
 તેરશે, ધન ધુવે એક નાર કે, ગોકુળ ગામનીરે લોલ.
 ચઉદશે બતસી, બટને ચોક કે, રાસ રમાડજોરે લોલ.
 પુનમે, પંદર તીથી થઇ પુરી કે, ગુણ ગાઠ રહીરે લોલ.

—:કળેડાની ગરબી:—

કાંચલડી કંકેડીને વાડકીમાં પાણી.....
 ન્હાનોવર નવડાવા બેઠી, સમડી લઈ ગઈ તાણી-લાલ કેમ કરીએ.
 મારે કરમે કળેડું લાલ કેમ કરીએ.....લા
 મારે જુગમાં વગોણું, મારે સમયરોમાં મેણું.....લાલ.
 ટોપલીયામાં ઘાલી હું તો, કાકા બળીયા ગઈતી,
 કાકેબળીયે પુછ્યું તારો શો સગો એ લાગે.....લાલ.
 બાયજીનો બેટો ને નણદીનો વીરો, ન્હાનો છે પણ કંથ-લાલ.
 રોટલા ઘડું ત્યારે ચાણકીરે માગે, ધબલઈને ઢીકો મારે હૈડામાં સાલે
 પાણીડાં જઈ તારે છેડે વળગ્યો આવે.... ....લાલ.
 હાથ પગ દોરડી ને પેટ મોટું ગોળી.... ....લાલ.
 ઉકરડે જઈ કળસે બેશે, સમળી પાડે ઢોળી ....લાલ.
 (હરીદાસ કૃત)—:પાંડવનો ગરબો:—

ગરૂડ ચઢી આવજો ગીરધારી, લજ્યા મારી રાખજો મોરારી-ટેક.
 લાવે ગણપતિને ગાઈએ, શુરને ચરણે જઈને નમીએ,
 પદ પુજીને પાવન થઈએ.... ....ગરૂડ ચઢી
 કુંતા માતા છે શુભ મતિ, સતી સાધ્વી દ્રૌપદી,
 મારી વહારે ચઢે જહુપતિ.... ....ગરૂડ ચઢી
 ધર્મ રાજ તે ધર્મનું ધ્યાન, રૂડા અર્જુનના વિશ્રામ,
 લીમ સહિત મહા બળવાન.... ....ગરૂડ ચઢી
 બેશી સહદેવને લાવે, તે તો પાંડુના પુત્ર કાવે,
 તેજવંતા તે નિકુળ આવે.... ....ગરૂડ ચઢી

હસ્તિનાપુરમાં હોડજ ધારી, માંડયા દુત ને બાજી હારી,
 પહેલે-પાસે હસ્તિનાપુર હારી.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 બીજે હાર્યા તે ગર્થ ભંડાર, ધર્મ રાજા કરે વિચાર,
 એમ હાર્યા તે વારંભવાર.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 ત્રીજે હાર્યા તે ચતુર ચુકાવી, ગયા દુત વિદ્યા થકી હારી,
 ચોથે હાર્યા દ્રૌપદી નારી... ....ગરૂડ ચઢી૦
 પાંડવ હાર્યા ને હિંમત મેલી, એમની વાત તે વિશ્વમાં થએલી,
 બહુ નામી થજો મારા બેલી.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 એવે બોલ્યો દુર્યોધન અહંકારી, તેડી લાવો પાંડવની નારી,
 એમ સભામાં બોલ્યા પોકારી.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 એવે દુશાશન, દોડતોરે આવ્યો, સભાને સમાચાર સંભળાવ્યો,
 કેશ સાહી દ્રૌપદીને લાવ્યો.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 સુણી બોલ્યો દુર્યોધન અહંકારી, બોળે બેસો પાંડવનીરે નારી;
 એમ સભામાં બોલ્યો હોકારી.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 ત્યારે સતીએ દીધોરે ત્રાપ, તને લાગ્યું પૂર્વનુંરે પાપ,
 બોળે બેસશે શોક-સંતાપ.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 બોળે બેસશે ગદા-ભીમ કેરી, તને કાળે લીધો છેરે ઘેરી.
 બધું ચાલવકુળ કર્યું વેરી.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 દુર પંથ છે દ્વારીકા ગામ, સે'જે સુતા છે સુંદર શ્યામ,
 મારી વા'રે ચઢો ધનશ્યામ.... ....ગરૂડ ચઢી૦
 હરિએ ગરૂડ કર્યો તૈયાર, ત્યારે બોલ્યા રૂક્મિણી નાર,
 તમે ક્યારે પધારો ભર્તાર.... ....ગરૂડ ચઢી૦

[૫૧]

સતીને ભરીરે સભામાં આણી, એના ચીર લેછે દુષ્ટ તાણી,
તેની વા'રે ચઢું છું રાણી.... ....ગરૂડ ચઢી૦
પ્રભુ ભરીરે સભામાંરે આવ્યા, પંચાળીના પટકુળ લાવ્યા,
કર સાહીને ચીર પહેરાવ્યા.... ....ગરૂડ ચઢી૦
હરિએ નવસે નવવાણું ચીર પૂરી, તેમાં એકે નથી અધુરાં,
ભક્ત કામમાં પ્રભુ છે શૂરા... ....ગરૂડ ચઢી૦
જે કોઈ પાંડવનું પદ ગાશે, તેને કોટી યજ્ઞ દગ થાશે,
હરિદાસનું કારજ સરાશે ... .ગરૂડ ચઢી૦
છોકરીઓની

રમત.

---૦---

--રાગ-ગરબો:-

તમને કઈ વહુ ગોરાં ગમશે લાલ,
અચકો મચકો કારેલી....અચકો.

અમને રૂખી વહુ ગોરાં ગમશે રાજ...અચકો.

એ હીંગણીને શું કરશે રાજ....અચકો.

એ હીંગણી કામણગારી રાજ....અચકો.

એને ઉંચી મોટીએ ભેસારશું રાજ ....અચકો.

એને ટોપલો ઘરાણું ઘાલશું રાજ ....અચકો.

સીઘરાજ અને જસમા ઓડણુની ગરબી—

ગાજે પાટણપુરમાં ગરવી ગુજરનો ઘણીરે,
સાચો સખળો પેલો સોલંકી સીઘરાજ;
જેની કીર્તી વ્યાપી રહી આ જગમાં ઘણીરે,
તેણે લોકો કાજે વાવ કુવા બંધાવીઆરે,
મોટાં માનસરોવર દેવળ ધર્મના વિશાળ,
પોષી સર્વ પ્રજાને શત્રુ સર્વ નમાવીઆરે;
તેણે પાટણ પાસે એક સરોવર આદ્યું રે,
ખોદે ખાડા ત્યાં તો માળવી ઓડણુ અનેક,
નાખે ઓડણો મટાડું માથે લઘ ટાપલીરે;
પાળે વડની ઠાળે જુલે બાળક પારણેરે,
માટી લેતાં જસમા જુલાવે નીજ બાળ,
વળતાં મુખડું દેખી જાય કુંવરને વારણેરે;
સાદે વેષે ફરતાં રાજાએ દેખી-તે-પરીરે,
જાતે રૂપાળી રંગીલી પરમ ચતુર,
પાસે જઈને રાજા કહે છે મુણ તું મુંદરીરે.

સીઘરાજ—માટી સારવાને આ કામળ કાયા તારી નથીરે,
પાળે બેસીને રીઝવ તું તારું બાળ,
બીજી ઓડણો છે-તે-કામ કરે તારી વતીરે.

જસમા—જસમા કહે છે રાજા કામ કરી આવું ગમેરે,
મુજને બેસી રહેતાં વાઘે અંગમાં રાગ;
મારા નવરા દાંડા બેઠે નવ જાયે કદીરે.

સીંદુરાજ-જસમા જંગલમાં વસવાને તું સરજી તથીરે,
મારા નગર તણે તું આવીને જો નોક;
પાટણપુરની શોભા હું તુજને શું કહું કથીરે.

જસમા—નગરે અંધારી શેરીને ઉંચી મેડીઓરે,
તેમાં માણસ આડે ચાલ્યાનો નહી માર્ગ;
જાણે ઉનાળે ઉભરાતી દેખું કીડીઓરે.

સીંદુરાજ-જસમા માણસ બહુ દેખીને શું ઘેલી બનીરે,
તારા હલકા મનમાં ઉઠે હલકા ઘાટ;
ન કળે ખાખરની ખીસ્કોલી સાકર સ્વાદનેરે.

જસમા—રાજ મેલાં મન માણસનાં મેલા શહેરનારે,
મેલી ગલીઓમાં મારે છે દુર્ગંધ;
મેલાં ઝેર તણું જીવે તે જીવે ઝેરમાંરે.

સીંદુરાજ-જસમા રાજના દરબારે તેં દીઠા નથીરે,
તેમાં બાગ બગીચા ખીલે ફુલ ગુલાબ;
મોટા હોજ પુવારા ઉઠે જોસથીરે.

જસમા—રાજ જંગલ આગળ બાગ બગીચા ધુળ છે રે,
જેવો સુરજ આગળ તારાનો ચળકાટ;
મારા જંગલની મોજો તો મોંઘે મુલ છે રે.

સીંદુરાજ-જસમા જંગલની વાતો તું આજ વિસારજેરે,
મીઠા નરઘા ને સારંગી ઠેરા સુર;
કે જે ઠામળ સુસ્વર સુણી દીલડું ઠરેરે.

- જસમા—રાજા નવ રીઝું સાચંગી કેરા સુરથી રે,
મેના, મોર, ખપૈયાએ, ટેવ્યા છે મુજ કાન;
વાતો કોયલના ટોકારની તો કહેતી નથી રે.
- સીદ્ધરાજ—ઓઠણુ આવે તો ઉતાડ મેડી માળીએરે,
રહેજો મિત્ર સહોદર સર્વ સંબંધી સાથ;
તમને પ્રીયજન માનીને નિશદીન પાળશું રે.
- જસમા—મારે ઓઠણુને ઉતરવા જોઇએ ઝુંપડી રે,
મેડી માળે ચડતાં મુજને આવે ફેર;
પડતાં પગ ભાગે ને કાયા થઇ જાય કુખડી રે.
- સીદ્ધરાજ—ઓઠણુ આવે તો પીરસાવું મેવા ચુરમાં રે,
ગુલે હાથી ઘોડા ગુર્જરપતિને દરબાર;
તેને દેખીને હરખાશે ઓઠણુ ઉરમાં રે.
- જસમા—મારે ઓઠણુને તો વાળુ જોઇએ ઘેંસના રે,
રાજા શું છે મારે હય હાથીનું કામ;
દંડી ને દુધ મજેનાં મારે ભુરી ભેંસનાં રે.
- સીદ્ધરાજ—ઓઠણુ માગી લ્યોને આજ્ઞા શાળુ ઓઠણું રે,
હીરા માણેક માતી સોનાના ભંડાર;
આવી કંચનવરણી કાયા પર શોભે ઘણા રે.
- જસમા—છાયલ ટકશે ઝાઝાં આજ્ઞાં સાળુ તો ફાટી જશે રે,
નાખું ઘાસ ચણોઠી ગંઠી કંઠે હાર;
પહેડું કુલ તણી માળા તો પરણ્યો રીઝશે રે.

સીદ્ધરાજ-જસમા કહે તો-તું મુજને કેવો છે તારો પતીરે,
તારા જેવી સમજી નારી જેને ઘેર;
એના જેવો સુખીઓ આ જગમાં ખીજે નથીરે.

જસમા—પેલો કેડ કસીને કામ કરે મારો પતીરે,
જેના મોળીયામાં બહેકે છે બહુ પુલ;
જેના કોઠાળીના ઘાથી ધરતી ધ્રુજતીરે.

સીદ્ધરાજ-જેને કામ કરતાં એ ન્યાળે તારા ભણીરે,
એના મનમાં તારો પુરો નહી વિશ્વાસ;
તારી ખુઝ ન જાણે જસમા એ તારો ઘણીરે;

જસમા—રાજ સાચાને ભય લેશ નથી સંસારમાંરે,
મારા પતિને મારો સંપૂર્ણ વિશ્વાસ,
હું તો અન્ય જનોને ભાઈ ગણી રહું ભારમાંરે.

સીદ્ધરાજ-જસમા રાણાને રાજાને હું તાળે કરુંરે;
મોટા મહારથી પણ ન આપે સામે ભાલ,
તારા આગળ હું નવ અમલ ચલાવા આદરુંરે;

જસમા—રાજ કાયા ને માયા પર બળ નૃપનું વસ્યુંરે
પ્રભુએ જીવ ધર્યો છે જુદો કાયા માંય;
ભારે ભુપ તણું પણ તે પર ન ચાલે કશુંરે.

સીદ્ધરાજ-જસમા દ્રઢતા તારી દેખી વિસ્મય થાય છે રે,
આવાં દંપતિને પણ આખર હોય વિયોગ;
મિથ્યા આ જગના સુખ માટે મન મુંઝાય છે રે;

જસમા—રાજા કોઈ ન જાણે કાલે માઈ શું થશે,
 એવી અદ્ય જાંઘગી માણે સૌ લોક;
 રૂડી રહેણી-એ-સુખ પરલોકે પુરણ આપશે.
 એવું કહીને જસમા ટોપલી લઈ પાછી ફરી,
 રાજે લીધો વળતી પાટણ કેરો પંથ;
 થઈ છે જસમાના પતિવ્રતની જેને ખાતરી ર.

—: મેંદીની ગરબી :—

મેંદી તે વાવી માળવે,
 એનો રંગ ગયો ગુજરાતરે.
 મેંદી રંગ લાગ્યો રે—
 નાનો દીયેરીયો લાડકાને,
 કાંઈ લાગ્યો મેંદીનો છોડરે,—
 મેંદી રંગ લાગ્યો રે.
 વાટી ધુંટીને ભર્યા વાડકા,
 લાલી રંગા તમારા હાથરે,
 મેંદી રંગ લાગ્યો રે.
 હાથ રંગીને દીયેર શુરે કડે.
 એનો જોનારો પરદેશરે—
 મેંદી રંગ લાગ્યો રે.
 લાખ ટકા આણું રોકડા,
 કાંઈ જાએ ને દીઆ પારરે—
 મેંદી રંગ લાગ્યો રે.

શોક્યના સાયબાને જઈ એ ટકું કહેજો, તારીખહેની પરણે ઘેર આવરે-મેંદી.
 ખહેની પરણે તો બસે પરણે, એની ઝાઝા દી રોકજો જાનરે-મેંદી

શોક્યનાં સાયમાને જઈ એટલું કહેજે, મારો વીરો પરણે ઘેર આવે-મેંદી.
 વીરો પરણે તો ભલે પરણે એની જાડેરી જોડજો જનરે-મેંદી.
 શોક્યના સાયમાને જઈ એટલું કહેજો, તારી માડી મરે ઘેર આવે-મેંદી.
 માડી મરે તો ભલે મરે, એને બાળજો ખોરડી હેઠરે-મેંદી.
 શોક્યના સાયમાને જઈ એટલું કહેજો તારી માનીતીની ઉડી આંખરે-મેંદી.
 ચાલો સીપાઈઓ ચાલો બાઈ બંધીઓ, હવે હજકે બાંધો હથીઆરે-
 મેંદી રંગ લાગ્યો રે.

સગાળશાહ શેઠનો-ગરબો-(મક્તિ મહિમા).

સગાળશાહ વણીક માટા શેઠ, તેને હરિના ઉપર હેત.
 સાધુ નિત્ય જમાડે એક, પછી ભોજન કરે-
 તેની ચંગાવતી નારી, સ્વામિને જાણે દેવ મોરારી
 એ તો ભક્તિ કરે છે સારી ખરા મન થકી-
 એ તો બેઠાં આકીન લઈ, ત્યારે પ્રભુને ચિંતા થઈ
 એનું સત્ય મુકાવું જઈ, જોઈએ શું રે કરે-

—સાખી—

“શ્રીહરિએ કૌતક કર્યું સાધુ ના જડીયો એક,”

“સઘળું નગર ખોળી વળ્યા, શેઠાણીને શેઠ,”

મનમાં છેક થયા નિરાશ, એને ઉપવાસ થયા છે સાત
 લજ્જા રાખો દીનાનાથ એમ સ્તુતિ કરે-
 રૂપ અતિતનું લઈ એનું પારખું જોવા આવ્યા.
 એને ભુવનમાં પધરાવ્યા એનું ભાગ્ય ક્યું-
 સાધુને શરીરે રક્ત વહે છે, તેને શીતળ વાયુ કરે છે.

એનું ચરણામૃત લે છે, કહે માઈં કારજ સર્થ—
રસોઈ બનાવી શુદ્ધ પાક, પીરસ્યા પુરીને દુધપાક
રળે કરતા આડા આંક; મારા સંત જમો—

—સાખી—

“અતિત કહે અમે એ જમતા નથી, અમે અઘોરી સાધુજન,”
“માંશ મટોડી ખાઈને રહીયે, ન ખાઈએ તમાઈં અન્ન,
રે વાણીડા તારાં આકીને તું તરશે, તારાં વૃત નિયમો ફળશે
તને ભાવે ભગવંત મળશે, રે—ભક્ત જશજ તારો વધશે—
માટેકરીલેને ઉપકાર, તું તોરીઝવને દેવમોરાર તાઈં આકીનફળે—
—કે માંસ છાનામાના લાવ્યા, એના મર્મ કેયે ન જાણ્યા.
તેના પાક બનાવ્યા સારા,—હવે મારા સંત જમો—
તારે અતિત બોલ્યા વાણ, તમે નરનારી ધરજો કાન.

આ પર માટીનો નહી અહાર અમને—
તારા ચેલૈયાને ખાંડ, ધરી અંગ ઉમંગ
સજી શોળે શશુગાર, ધરી આનંદ અપાર, સંતાન છુંદો—

—સાખી—

“બીજું રૂપ શ્રી હરીએ ધર્યું, નીશાળે ભણુતો નાનો બાળ”
“તેને જઈ ચેતાવીયો, તારા મા બાપ આણે તુજ કાળ”
કહી વિસ્તારી તેને વાત, તું તો ચેલૈયા અહિથી ભાગ—
ચેલૈયો મનમાં વિચારી ઉઠ્યો, માથે ખડીયો પાટી લીધો
પોતાને ઘેરજ આવ્યો સિધો, મળ્યો માત-પીતાને—
મુખથી હશીને પુત્ર કહે છે. પીતા પાળો તમાઈં વચન—

[૫૮]

મારી કાયાને ધનધન, કે-એને સંત જમે-
રે પીતાએ હાથમાં લીધી પાળી, નાંખ્યો ચેલૈયાને મારી
તેની રસોઈ નિપજાવી સારી, હવે મારા સંત જમે-

—સાખી—

અતિત કહે આ તો થયું અતેરું-હવે તું વાંઝીયો કહેવાય,
વાંઝીયાતું અન્ન જો ખાઈએ, તો હમારા જપ તપ નિષ્કળ જાય.
રે મનમાં પસ્તાયા શેઠાણીને શેઠ, નહિ એકે કામ સર્થું
કહે ચંગાવતી જોડી હાથ, મારા પેટમાં ગર્ભ છે મહારાજ
કરો ખાત્રી સાધુરાજ, પછી મારા સંત જમે-
એવું કહી છરી લીધી હાથ, જોઈ રહ્યા દીનાનાથ-
પેટ ચીરવા ઉપાડ્યો હાથ, કે-ઝડપી હાથ ગ્રહ્યો,
ધન્ય ધન્ય શેઠાણીને શેઠ, છે ધન્ય ધન્ય તમારી ટેક.
ભક્તી તમ તણી સૌથી હેઠ, એમ સંત કહે.
સંતની જગ્યે પ્રગટ્યા ભગવાન રૂપરૂપનાં નિધાન, મોરમુગટ ધરી-
શેઠ શેઠાણીને કહે છે મોરારી-ધન્ય ધન્ય ભક્ત નર નારી,
માંગો માંગો વરદાન,—હું પ્રસન્ન તમ પર ભગવાન-
તમ પુત્ર સજીવન બહાર રમે-

કહે શેઠ. તમ ચરણે ભક્તિ મારી-પ્રભુ ખીજી ઈચ્છા ન ધારી
નિત્ય દર્શણ દેજો મોરારી કહી ચણે નમ્ર.
મુળદાસકૃત. —:રાગ ગરબી:—

કયમ કરી ભરીએ આછા નીરરે. જીમના આરે,
કાંઠડે ઉભા ગીરધરલાલરે, ગોપીના વહાલા—ટેક.

સોના રૂપાનો મારો ઘાટ ઘડુલો વાહલા,
 ઉઢણીએ રત્ન જડાવરે, ગોપીના વાહલા.
 એકવાર જમના પાણીરે ગયાંતાં વાહલા,
 સાથે સહીયરોની હારરે, ગોપીના વાહલા
 સાસુ ધુતારી મારી નણુદી ઠગારી વાહલા,
 નાનો દીયરીયો દેશે ગાળરે, ગોપીના વાહલા,
 એક એક મોતી માઈં લાખ સવાયું વાહલા.
 પરોવ્યું છે તે સોના કેરે તારરે, ગોપીના વાહલા,
 વળગા જુમી તમે ન કરોને સ્વામી,
 મારો તુટશે નવસર હારરે ગોપીના વાહલા.
 તાંણો માં તાંણો મારો હાર તુટે વાહલા,
 મોતીડાં વેરાયાં માણેક ચોકરે ગોપીના વાહલા.
 માથે મટુકી હું તો વન વન પ્રરતી વાહલા,
 દેખે મારા મહીઅરીઆનાં લોકરે ગોપીના વાહલા.
 મુળદાસ કહે પ્રભુ મોહન મળીયા વાહલા.
 પુર્યાં મારા મનડાના કોઠરે ગોપીના વાહલા,

નરસૈમહેતા કૃત - પ્રભાત-:-રાગ ગરબી:-

જગોરે જસોદાના જીવણ વહાણુલાં વાયા,
 તમારે ઓશીકે મારાં ચીર અંપાયા—જગોરે.
 પાંશુરે મરડા તો વા'લા ચીર લેઉંરે તાણી,
 સરખી સમાણી સધયરો સાથે, જાવું છે પાણી—જગોરે.

પંખીડા બોલેરે વહાલા, રજની રહી થાડી,
 સેજલડીથી ઉઠો વહાલા, આજશડાં મોડી—જગોરે.
 સાહડી પાડું તો વાહલા, લોકડીઆ જાગે,
 અંગુઠો મરડુ તો પગના ધુધરા ગાજે—જગોરે.
 સાસુડી જાગેરે, વેરણ નણુદી જાગે.
 ઓ પેટ્ટી પાડોશણુને ઘેર વહોણું વાગે—જગોરે.
 જેને જેવો ભાવ હોય તેને, તેવું થાયરે;
 નરસઈઆના સ્વામી વીના રખે વહાણુલુ વાગ્યે—જગોરે.
 અધવચુંકૃત પંદર તીથી-લો. મા. તીલકનો-ગરબો--

પડવે, શું શુરવીર સિંહ સિધાવ્યારે,
 ઓ કેશરી હિંદુમાર શું તલસાવ્યારે.
 બીજે, બળાપો થાય થયા શું વિયોગીરે,
 અદ્રશ્ય થયા શું આપભારતના ભોગીરે.
 ત્રીજે, તિલક વીર હિંદનો હીરોરે,
 ગુમાવ્યો નર ને નાર મળે ક્યાં વીરોરે.
 ચોથે, તે ચતુરાઈ તરીતી ઝાઝીરે,
 જગાવીઓ ભારતદેશ રહ્યાઆખોગાજીરે,
 પાંચમે પ્રાક્રમ તમારું સાલેરે,
 હિણુભાગી કીધો દેશ કોને હવાલેરે.

છહે, છેતરી છેહ અમને હીધોરે
 સ્વરાજ્યની આપી આશ માર્ગ લીધોરે.
 સાતમનું, તે સત્ય શસ્ત્ર કીધુંરે,
 હીંગ વિજય કરવા કાજ બીડું લીધુંરે

[૬૨]

આઠમે, તો આશ મોટી રાખીરે,
 યાહોમ કરી સર્વસ્વ પ્રેમ રસ આખીરે.
 નોમે, તો નર-રત્ન નમેરા કીધારે,
 દુઃખ વેઠ્યાં દેશને કાજ ગયા ક્યાં સીધારે.
 દશમે, દાવાગિન ઉર સળગ્યોરે,
 વાદળ રૂપી એ યમ વેરી વળગ્યોરે.
 એકાદશી, જે વૃત છે રૂળ હારીરે,
 વૃત કરવા કિયે દેશ ગયા ગુણશાળીરે.
 બારસે, બેડી ધરી દેશ માટેરે,
 ખટ વર્ષ રહ્યા શું કેદ સત્યને સાટેરે.
 તેરસે, ત્રણ વાર જોલ મહેલ શોભાવીરે,
 પળાવવા તનના ટેક ગયા સૌ હારીરે.
 ચૌદશે ચિતવન તમારું કરીયેરે,
 દીન-રજનીને ક્ષણ ક્ષણ, ધ્યાન તો ધરીયેરે.
 પુનમે, તુજ પ્રેમ રદ્યમાં રાચેરે,
 લોકમાન્ય દો કંઈ આદેશ—રદ્ય એ યાચેરે.

શ્રી રણછોડજીની પંદર તીથીઓ—રાગ ગરબી:—

સખી પડવે પુરાણ બ્રહ્મ, જે કોઈ જાણુરે,
 રૂડા રણછોડજીનો ધર્મ વેદ વખાણુરે,
 સખી બીજે, બોડાણોજી બોલ બોલ્યા એવારે,
 રાખશો તો રહેશે તોલ, ઉપજે એવારે.

સખી ત્રીજે, તે તુલસીના વન પ્રભુજીને પ્યારારે,
 હાથમાં વાવે હરિના જવ, શોભે સારારે.
 સખી ચોથે, ચાલ્યા જાય, વસમી વાટેરે;
 રૂઢીયામાં રણુછોડરાય, મળવા માટેરે.
 સખી પાંચમે, પળીયા પંથ, તડકા તનમારે;
 સેવા કરે હરિના જન; મોહ્યા મનમારે.
 સખી છઠ્ઠે, છાપા અંગ, ધણિનાં ધરીયાંરે;
 રાખે રૂઢિયા સાથે રંગ, હવે મન હરીયાંરે.
 સખી સાતમે, સુંદર શ્યામ, મોહન મળીયાંરે;
 હું તો આવીશ તમારે ગામ, ફેરા ફળીયાંરે.
 સખી આઠમે, જોડી વહેલ, બળવંત બેઠારે,
 પુરવ દેશમાં કરી મહેર પંથમાં પેઠારે,
 સખી નોમે, નમવા જાય, આણી ટેકરે;
 સેવક સુતા સાંગીમાંય, હરી રથ હાંકેરે.
 સખી દશમે, આવ્યા ઠાકોર, હરજી રસીયારે,
 તે ઠેકાણે ઠાકોર, બહાલો મારો વસીયારે.
 સખી એકાદશી, ના દન, ગુગળી ઘેરયારે;
 મધરાતે આવ્યા મહારાજ, હેરાણુ હેરયાંરે.
 સખી બારસે, બાંધ્યા છે બંધ સેવકને છાનારે,
 સોનુ તો સવા વાલ પુંજીમાં પામ્યારે.
 સખી તેરસે, ગુગળી ઘેર, પાછા ફરીઆરે,
 મધરાતે આવ્યા મહારાજ, કારજ સરીયારે.

[૬૪]

સખી ચઉદશે ચરણામૃત પ્રેમે પીધારે,
હરી કંઠે નંદનાલાલ સંદેશા ન કીધારે.
સખી પુનેમે, પુજા થાય, શોભા સારીરે,
દરસન કરવાને જાય, નરરે નારીરે.
સખી પંદર તથો સાતવાર, જે કોઇ ગાશેરે,
તેને મળશે દ્વારકાનો નાથ વૈકુંઠ વાશેરે.

—:રાગ ગરબી:—(શંકર વર.)

આજ મારે ઘેર સોહજોરે, શંકરઆવ્યા ખાર;
ઊમીયાએતપ માંડીયું વરૂં શિવશંકરભરથાર.
શંકર વર સજ કરો—(ટેક)
ઊમીયા ઉભાં તપ કરેરે,
જેવા આવ્યા ઇશ,

મહા વનમાં તપ માંડીયાં, તેને વહી ગયા જુગરે પચીસ-શં.
મેં તમને વર આપીયોરે. ઊમીયા જાઓની ઘેર,
માતાને મંદીર વસો, મારે કરવી છે કંઈએક પેર-શં.
ઊમીયા ઉઠીને આવીયારે, માને લાગ્યાં પાય;
માતા મેં વર વરયો, જેને ચૌદ જુવન મુખમાંદ્ય-શં.
માતા મુખથી ખોલીયારે, સાંભળ ગવડી વાત;
ભીખારીને શું વર્યાં, એની કોઈ નથી જાણતું જાત-શં.
ઘરડો જોઈ લાજ્યાં નહીરે, -ખોલ્યાં મુખથી વાણ;
બીજે વર હું નહીં વરૂં, શિવશંકર પાછે જાણુ.-શં.

વૃદ્ધ વૃષભે ચડી આવીયોરે, જોગી સરખું રૂપ;
 એ વરને તું શું વરે, બીજા છેરે ભૂતળમાં ભુપ.-શં.
 વાઘાંબજી શિવ હોડભોરે, મસ્તકે પ્રહ્લ કપાળ;
 નાગ હાર હારાવળી શિવ, કંઠે સોઘયે રૂઢમાંળ.-શં.
 જટાબુટ ભસ્મે ભરયોરે, અંગે વીટયા નાગ;
 માતા મનમાં લાજ્યાં, એને નથીરે દીધાનો લાગ.-શં.
 માતા મુરછાંગત હવાંરે, પડીયાં ધરણી હેઠ;
 ઉભયાએ મન વીમાસીયું, મારે કરવી તે કંઈ એક પેર.-શં.
 ઉભયા કહે સુણો નાથજીરે, માતા થઈ છે મૂઠ;
 તુજને કેા જાણે નહીં તારૂં આજ અંતર તે ગૂઠ.-શં.
 ઉભયા કહે સુણો નાથજીરે, કરોની રૂપ પ્રકાશ;
 પુરમાં જોવા સહુ મળ્યાં, તારી થાયરે જગમાં હાંસ.-શં.
 વચને રૂપ પ્રકાસીયુંરે, મુરજ કોટિ પ્રકાશ;
 સોળ કળા શશી જગમગે, ગંગ મસ્તકે લીધો વાસ.-શં.
 શંકર નામે સાંભળ્યો રે, વસે તે વાસ કૈલાસ;
 કાને કુંડલ ઝળહળે, ઉર કૌસ્તુભ મણિનો હાર.-શં.
 મેં તુને જાણ્યો સદારે, જોળખીયો એણીવાર;
 વચને વિશ્વંભર થયા, જોઈ હસવાને લાગી નાર.-શં.
 શંકર સજ થઈ આવીયારે, ઉભા તોરણ બાર;
 માતા મનમાં હરખીયાં, હવ છે રે દીધાનો લાગ.-શં.
 પોંખી લીધા પદમનીરે, પીઠી નાંખી ચાર;
 નાક સાહી વર નરખીયારે, જીરે બેસણ સુનાનાં પાટ.-શં.

કન્યાએ કાંકણ પેહેરીયારે, પડી પાનેતરે ગાંઠ;
અંતર પટ આડે ધરયા જીરે, હોઈ રે તંબોળે છાંટ-શં.
ઉમયા શંકર પરણીયારે, પોતા મનમાં કોડ;
કૃષ્ણાબાઈ ચરણે નમે, મળી સરખેને સરખી જોડ.-શં.

“ નાગર સ્ત્રીઓમાં ગવાતા ગીત ” માંથી.

નરસાંહમહેતા કૃત.-સુભદ્રાજીનું મોસાળું-રાગ ગરબી

હસ્તિનાપુર થકી પત્રજ આવ્યું, વાસુદેવે તે પોતે વંચાવ્યું,
માતા દેવકી કહે મારે જાવું, જીવણજીને મોકલોરે મોસાળું;

સુંદીર વરને મોકલોરે મોસાળું-૧

બાળભદ્ર બંધવનીરે જોડ, તમે તેડી ચાલો રણજોડ,
જેમ પોહોંચે બેનજીના કોડ-જીવણજી સુંદીર-૨
તેડી ચાલો ઓધવ-અકુર, સાથે જાદવ સઘજારે શુર,
નથી હસ્તિનાપુર કાંઈ દુર.-જીવણજી સુંદીર-૩
ઉગ્રસેન એણીપેર બોલે, નહિ ધર્મ તણે કોઈ તોલે,
જાવું સગાં સંબંધીને બોલે.-જીવણજી સુંદીર-૪
પાંચ પાંડવ દાસ તમારા, એ તો વડાલા સગારે અમારા,
તમે જાઓને જીગના અધારા.-જીવણજી સુંદીર-૫
શ્રી કૃષ્ણ કહે મારે જાવું, જઈ સગાં-સમા તારે થાવું,
પાંડવો ઘેર પગરણ આવ્યું.-જીવણજી સુંદીર-૬
રાય સાંડયા તે ચણની રીતે, પુરૂષોત્તમ સાંડયારે પ્રીતે,
હરી હઈ ચાલ્યા નવનીધે.-જીવણજી સુંદીર-૭

વિવિધ વસ્ત્ર લીધાં અતિ સાર, ચીર ચુંદડી મુક્તાક્રાંત હાર,
 બીજા સાથે લીધા શણગાર.—જીવણજી સુંદીર૦-૮
 સોળ સહસ્ર એકસો નેરે આઠ, મળીઆ ઠંકરાણીના ઠાઠ,
 સુભદ્રાજી જીએ છે વાટ—જીવણજી સુંદીર૦-૯
 સત્યભામા ને જાણુરેવંતી, રાણી રૂક્મણીને રેવંતી,
 સાથે લક્ષ્મીજીનેરે રતી.—જીવણજી સુંદીર૦-૧૦
 સાથે સુભટ મળ્યાછેરેજોડે, છપ્પનકોટી જાદવ ચડયા ઘોડે,
 વાગે ઢોલ દુહાલીની જોડે.—જીવણજી સુંદીર૦-૧૧
 રથ રેવંત ઝાકઝમાળ ધોરી કોટે છે ધુધરમાળ,
 આવી પહોંચ્યા છે દીન દયાળ

જીવણજી આવીયારે મોસાળે, સુંદરવર આવ્યારે મોસાળે.—૧૨
 આવી પહોંચ્યાછે અંતરજામી, ત્યાંતો ધર્મરદ્યા શીશનામી,
 .....મળ્યા મહેતા નરસૈયાના સ્વામી.

જીવણજી આવ્યારે મોસાળે, સુંદરવર આવ્યારે મોસાળે.—૧૩
 સુભદ્રાજીનું મોસાળું—રાગ ગરબી—

મોહનજીએ મોકલ્યુંરે મોસાળું, જીવણજીએ મોકલ્યુંરે મોસાળું;
 મારું મોસાળું મલપતુ આવે, મેઘાડંબરની પેઠે જાળે,
 મોહનજી—જીવણજી

મારું મોસાળું, આવ્યુંરે શેરી, મેંતો કુલડાં નાંખ્યાં છે વેરી,
 મોહનજી—જીવણજી

મારું મોસાળું આવ્યુંરે પોળે, મેંતો નાળીએર વઘેયોં છે જોડે,
 મોહનજી—જીવણજી

માંરં મોસાણું આવ્યું છે ખડકી, મારી હુઝણી જોડો ભડકી,

મોહનજી-જીવણજી

મારાં આવ્યાં છે ભાઈભોભઈ, મેંતો ધબકે શું સેવ ચોસાવી;

જીવણજી-જીવણજી

મેંતો ખોખલે ખાંડ પીરસાવી, મારી નાની નણુંદ રીસાવી;

મોહનજી-જીવણજી

નણુદી આવડો ન કરીએ હાંડો, નહી દેખાડું પોળકે પાડો;

મોહનજી-જીવણજી

નણુદી આવડો ન કરીએ ટેક, નહી દેખાડું રૂપેઓ એક;

મોહનજી-જીવણજી

નણુદી આવડું ન કરીએ ઝાઝું, મારા વીરા વડે હું તો ગાઝું

મોહનજી-જીવણજી

લક્ષ્મી ગીતાવળી:—:પ્રભાત:—:રાગ:—ગરબો:—

સુરજ ઉગ્યારે કેવડીઆની ફણસે કે વહાણેલાં ભલે વાયાંરે,

સુતા જાગેરે વાસુદેવના નંદ કે વહાણેલાં ભલે વાયાંરે,

તમ જાગેરે જાગે સહુ દેવ કે વહાણેલે ભલે વાયાંરે,

લેલે લેલેરે પીતળના લોટા કે વહાણેલાં ભલે વાયાંરે,

દાતણ કરજેરે તુળસીને ક્યારે કે વહાણેલાં ભલે વાયાંરે,

મુખ ઘોળેરે ગંગાજળ પાણી કે વહાણેલાં ભલે વાયાંરે,

મુખ લુછજેરે પામરીઆને છેડે કે વહાણેલાં ભલે વાયાંરે,

નામ લેજેરે શ્રી રામના નામ કે વહાણેલાં ભલે વાયાંરે,

સુરજ ઉગ્યારે કેવડીઆની ફણસે કે વહાણેલાં ભલે વાયાંરે,

સુતા જગોરે ફલાણીના કંથ કે વાહાણેલાં ભલે વાયાંરે.
 તમ જગોરે જગે સહુ લોક કે વાહાણેલાં ભલે વાયાંરે,
 લેજે લેજેરે સંડાસના લોટા કે વાહાણેલાં ભલે વાયાંરે.
 હાતણુ કરજેરે ઉકરડાની ટોચે કે વાહાણેલાં ભલે વાયાંરે,
 મુખ ઘોળેરે ખાળકુંડીના પાણી કે વાહાણેલાં ભલે વાયાંરે.
 મુખ લોહજે રે મસોતાને છેડે કે વાહાણેલાં ભલે વાયાંરે,
 નામ લેજેરે તમારા બાપના નામ કે વાહાણેલાં ભલે વાયાંરે.

—:કુંવરી ગીત:—

જીરે પ્રભાતે રાધાની માડી જાગી,
 તેના મનમાં તે ચટપટી લાગી—કુંવરીએ શું કયું.
 તેં તો દુખના ડુંગર રેલ્યા, તેં કુળના મારગ મહેલ્યા.—કુંવરી૦
 તેં તો કુળમાં લગાડી ખામી, ત્હને કોણુ મળ્યો છે સ્વામી.—કુંવરી૦
 તું તો મીઠી ને તને કોણુ દીઠી, ત્હને કોણુ ચઢાવી પીઠી.—કુંવરી૦
 તેં તો કઈ નગરીમાં દંત વહેર્યો, તેં ચુડો કેનો પહેર્યો.—કુંવરી૦
 તેં તો ક્યાંરે માંડવડા રોખ્યા, તારા વરને કોણુ પહોંક્યાં—કુંવરી૦
 ત્યાં તો કયા દેવતા આવ્યા,
 ત્હને વેદ કોણુ ભણાવ્યા.—કુંવરી૦
 તને કોણુ ઓરાઢી વરણી,
 તુ તો કેની સાથે પરણી.—કુંવરી૦
 ત્યાં કોણુ કયું સૌ તૈયાર,
 તને કોણુ જમાડ્યો કંસાર.—કુંવરી૦

[૭૦]

તેં તો જીવતાં શીશ મહારાં પહેર્યાં,
 પાનેતર કેનાં તેં પહેર્યાં.—કુંવરી૦
 તેં તો જીવતાં શીશ મહારાં સાધ્યાં,
 તેં તો મીઠળ કેનાં બાંધ્યાં.—કુંવરી૦
 તને કોણે આ મતિ આલી,
 વરમાળા તે કેની આ ઘાલી.—કુંવરી૦
 ત્યાં તે કોણે કહ્યાં ને કોણે સાંભળ્યાં,
 તારી કોણે ઉરાડી વાત.—કુંવરી૦

જીરે પ્રભાતે રાધિકા રાણી જાગીરે,
 તે તો માતાને કહેવા લાગીરે.—માતા મેં સાંઈ કયું.
 મેં તો દુઃખના ડુંગર નથી રેલ્યા,
 મેં કુળના મારગ નથી મેલ્યારે.—માતા૦
 મેં તો કુળમાં લગાડી નથી ખામી,
 મને મળ્યો છે રાજ્યનો સ્વામી—માતા૦
 હું તો મીઠી ને મને જશોદાએ દીઠી,
 મહને સૈયરે ચઢાવી પીઠી—માતા૦
 મેં તો મથુરા નગરે દંત વેર્યાં,
 મેં તો ચુડલા અવિચળ પહેર્યાં—માતા૦
 મારા વનમાં માંડવડા રાખાયા,
 મારા વરને ઊમયાએ પહોંકયા.—માતા૦
 ત્યાં તો ત્રીસ કરોડ દેવ આવ્યા,
 મને તેણે વેદ બણાવ્યા—માતા૦

મને ગોપીએ ઓરાડી વરણી, હું તો શ્રીકૃષ્ણ સાથેરે પરણી.—
 મારી સૈયરે સામગ્રી કરી તૈયાર, મહને કૃષ્ણે જમાડયો કંસાર.—
 મેં તો જીવતાં શીશ મહારાં વહેર્યાં, પાનેતર પ્રભુનાં પહેર્યાં.—
 મેં તો જીવતાં શીશ નથી સાધ્યાં, મોહનનાં મીઠળ બાંધ્યાં.—માતા૦
 મહને સદભાગ્યે સુમતિ આલી, વરમાળ મેં વિકૃલની ઘાલી.—માતા૦
 ત્યાં તો અંદ્રે કહ્યાં ને શુભ્યાં સુરજે, મારી વાત ઉરાડી પવને—માતા૦

તુળસી વિવાહ —:રાગ-ગરબો:—

હમારાં તુળસીને મહાદેવનાં માંગાં
 મહાદેવનાં માંગાં દાદા પાછાંરે વાળો,
 એક જટા ને જળધારી,
 હો રામ તુળસીને હરહર બ્રહ્મા.—તુળસી બાળ કુંવારા.
 હમારાં તુળસીને બ્રહ્માનાં માંગાં,
 બ્રહ્મા તો સૃષ્ટી નીપજવે.—હો રામ તુળસી.
 હમારાંરે તુળસીને ગણપતીનાં માંગાં,
 ગણપતીનાં માંગાં દાદા પાછાંરે વાળો,
 હુંડે મોટી ને શુંદ લાંબી,—હો રામ તુળસી૦
 હમારાંરે તુળસીને ચંદ્રમાનાં માંગાં.
 ચંદ્રમાનાં માંગાં દાદા પાછાંરે વાળો,
 ફેર બાંડી ને પાપણ મોટી.—હો રામ તુળસી૦
 હમારાંરે તુળસીને સૂર્યનાં માંગાં,
 સૂર્યનાં માંગાં દાદા પાછાંરે વાળો,
 સુર્ય આકરો ને તાપ બહુ પડે.—હો રામ તુળસી૦

હમારાંરે તુળસીને દરીઆનાં માંગા,
 દરીઆના માંગા દાદા પાછાંરે વાળો;
 દરીઓ તો ચોપાસ ભરીઓ.—હો રામ તુળસીં
 હમારાંરે તુળસીને હરમાનનાં માગાં,
 હરમાનના માગાં દાદા પાછાંરે વાળો,
 તેલ ચઢે ને ચીર ચીગટાય,—હો રામ તુળસીં
 હમારાંરે તુળસીને કૃષ્ણના માગાં,
 કૃષ્ણના માગાં દાદા માથે ચઢાવો.
 એક ઠાકોર ને બીજી ઠકરાઈ—હો રામ તુળસી હસવારે લાગ્યાં

ચંદ્રાવળીની ગરબી:—

માથે મટુકાને મહીડાંતી ગોળી, મહીરે વેચે ચંદ્રાવળીરે,
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેહી, કાનુડો છેલ્લો સાહી રહ્યોરે.
 મેલોમેલો કાનજી જવા દો જનદવજી, અમ ઘેર સસરો રીસાળવારે,
 તમારાસસરાને બીજી વહુઆર આણી આહુ, તમથી ધુંધટ તાણે અડકેરાંરે—માથે
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેહી, કાનુડો છેલ્લો સાહી રહ્યોરે.
 મેલોમેલો કાનજી જવાદો જનદવજી, અમ ઘેર સાસુ રીસાળવારે,
 તમારા સાસુને બીજી વહુઆર આણી આહુ તમથી પાયે પડે અડકેરાંરે—માથે
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેહી, કાનુડો છેલ્લો સાહી રહ્યોરે,
 મેલોમેલો કાનજી જવા દો જનદવજી, અમ ઘેર જેઠ રીસાળવારે.
 તમારા જેઠને બીજી બાબી આણી આહુ, તમથી માન આપે અડકેરાંરે—માથે
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેહી, કાનુડો છેલ્લો સાહી રહ્યોરે,
 મેલોમેલો કાનજી જવા દો જનદવજી, અમ ઘેર દીયર રીસાળવારે.
 તમારા દીયરનેરે બીજી ભોળઈ આણી આહુ, તમથી હોશી ખેલે અડકેરાંરે,—માથે

વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેડી. કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે,
 મેલોમેલો કાનજી જવા દો જાલજી, અમધેર નજીદી રીસાળવારે.
 તમારી નજીદીને જીજી ભોજી આણી આણી, તમથી માયા ગુથેઅદેકરારે-માથે
 કડવે વચને ગોપીયો એમ બોલે-મેલોવેલો મારો પાલવ નીરલજરે,
 દુરજન દેખે તમે નહીં લાગે. છાતી તડુકે માહરીરે-માથે.
 તોય ન સમજે છોગાળા છમીલા, પાલવ સાહી ઉભો રહ્યોરે,
 ચીર ફાડી ચંદ્રાવળી નાહી, કાનુડો હાથ ધસી રહ્યોરે-માથે.

છાની વાતો. —:રાગ ગરબી:—

પૂછશે મા કાંઈ પૂછશે મા હૈયાની વાતડી પૂછશે મા,
 દીલના દરિયાવ માંહિ કાંઈ કાંઈ મોતી—

ગોતી ગોતીને તેને ચૂંટશે મા, હૈયાની વાતડી પૂછશે મા.
 ટડુકે છે કે કોકીલા પુકારેછે પપૈયા—

કારણોના કામીને મુંઝશેમા, મારા હૈયાની વાતડી પૂછશેમા.
 આંસુના નીરનાકો આશાના અક્ષરો—

આછા આછા હોય લુછશે મા, મારા હૈયાની વાતડી પૂછશેમા.
 જગના જોધ્યાઓ આટલું મુણીજળે—

કારજ્ઞના પૂર સામેઝુઝશેમા, મારા હૈયાની વાતડી પૂછશેમા.

મહાકાળીનો ગરબો:—

મા પાવા તે ગઢ થકી ઉતર્યાં, મહાકાળીરે.

માએ વસાવ્યું ચાંપાનેર પાવાવાળીરે.

ચાંપા તે નેરનાં ચાર ચાટાં, મહાકાળીરે.

માએ સોળ સજ્યા શણગાર, પાવાવાળીરે.

[૬૪]

માને પાચે તે સાંકળા શોભતાં,	માહાકાળીરે.
માને લંગરે લીધોરે વાદ,	પાવાવાળીરે.
માને કાંખીને કદ્દાં શોભતાં	માહાકાળીરે.
માના કંદોરાએ લીધો વાદ,	પાવાવાળીરે.
માને બાંહચે બાજુબંધ બેરખાં,	માહાકાળીરે.
માની પહોંચી રત્ન જડાવ,	પાવાવાળીરે.
માની આંખળીએ વેઢ વીંટી શોભતાં	માહાકાળીરે.
માને ઉપલે વાંકે લીધોરે વાદ	પાવાવાળીરે.
માને નાકે નખવેસર શોભતી,	માહાકાળીરે.
માની ટીલડીએ લીધોરે વાદ,	પાવાવાળીરે.
માને કંઠે તે માળા શોભતી,	માહાકાળીરે.
માના સતલડાએ લીધોરે વાદ,	પાવાવાળીરે.
માને કાને તે ખુટટી શોભતી,	માહાકાળીરે.
માના દુરકાંટાએ લીધોરે વાદ;	પાવાવાળીરે.
માને મસ્તકે ઝુલ ચાંલેલો શોભતો,	માહાકાળીરે.
માના જળસેરાંએ લીધોરે વાદ,	પાવાવાળીરે.
માનો સેથો ભયો સીંદુરનો,	માહાકાળીરે.
માનો ચોટલો વસીએલ નાગ,	પાવાવાળીરે.
મા ચોસેઠ જહેનો તેડાવશું,	માહાકાળીરે.
મા સાથે કોયલ વીર,	પાવાવાળીરે.
આ શીખે સુણેને સાંભળે,	માહાકાળીરે.
તેની માજી પુરે આશ	પાવાવાળીરે.

વલ્લભ કૃત:—

—:ગરબો:—

શ્યામ સલુણા કુંવર નંદનારે લોલ;
તેં મને નાંખી ફંદમારે લોલ.

શ્યામ સલુણા કુંવર નંદનારે લોલ.
નંદના નંદના નંદનારે લોલ.—શ્યામ સલુણાં

હું તો ઝબકીને જોવા નીસરીરે લોલ.
ઑઠવાનું અમર વીસરીરે લોલ;—શ્યામ સલુણાં

હું તો ગાવડી તે દોહવાને નીસરીરે લોલ.
શેલું લીધુંને તામડી વીસરીરે લોલ.—શ્યામ સલુણાં

હું તો દર્શન કરવાને નિસરીરે લોલ,
સાળુ પહેર્યોને ચોળી વિસરીરે લોલ.—શ્યામ સલુણાં

હું તો જમુંના તે જળ લેવા નીસરીરે લોલ,
ગાગેર લીધી ને ઘડો વિસરીરે લોલ.—શ્યામ સલુણાં

જમનાંજમાં તે જીવણ સાંભર્યારે લોલ.
કંઠે ન ઉતરે કોળીઓરે લોલ.—શ્યામ સલુણાં

વલ્લભના સ્વામી તે શ્રી હરીરે લોલ,
તનમનથી હું તમને વરીરે લોલ.—શ્યામ સલુણાં

શ્યામ સલુણાં કુંવર નંદનારે લોલ,
તેં મને નાંખી છે ફંદમારે લોલ.—શ્યામ સલુણાં

પ્રીતમ કૃત.

—:ગરબો:—

ગરબરે તમને જાણ્યા હો ગીરધારી,
 મતલબીઆ હો મોહન મોરારી.....ગરબરે.
 મને માયા લાગી છે તમારીરે, મારે મન ઝાઝી છે મોરારી.
 જહાલેરે મને શા માટે વિસારી.....ગરબરે.
 પહેલીરે મને ખબર આવી પડતી, એની સાથે પ્રીત નહિ કરતી.
 પ્રભુ મને મુકી ગયા રડતી.....ગરબરે.
 મેંતો રે જાણ્યું ઉજળું તે દુધ હશે, તેનેરે જહાને વાહીમનેછાશે.
 રહી તી હું તો તમારે વિશ્વાસે.....ગરબરે.
 જસોદાના કાકાન તમે કાળા, કાળારે આંખો તણાં ચાળા.
 તે પર હું તો મોહિછઉં નંદલાલા,.....ગરબરે.
 હવે રે ગરબ ઘણું થયું ગીરધારી, ક્ષમા કરો ચુક થઈ મહારી.
 થઈને રહી છઉં દાશી તમારી,.....ગરબરે.
 પ્રીતમના સ્વામી મને મળીયા, દુઃખો મારાં જનમોનાં તળીયાં.
 ગોપીરે સૌ આનંદથી મળીયાં,.....ગરબરે.

મીરાં કૃત—

—:ગરબી:—

હારે રસીઆ મુને જવા દેજે, તારું દાણ થાય તે લેજેરે-રસીઆ
 હારે હુંતો ગાકુળની શ્રીજનારી, હારે હું તો મહી વેચવાને ચાલી.
 મારગડે વાત ન કીજેરે.....રસીઆ મુને.
 હારે હું તો બીખુ ભાનની છોડી, હારે મારે માથે મહિની ગોળી.
 હ્યો ખાટાં ગોરસ પીજેરે.....રસીઆ મુને.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર તન મન ધન અર્પણ કીજેરે
 રસીઆ મુને જવા દીજે, તારું દાણ થાય તે લેજેરે.

મુંબઈ સુરતનો ગરબો:—

સાડું સાડું સુરત શહેર મુંબઈ અલખેલી,
માંહી બાલાજીની મેહેર મુંબઈ અલખેલી.—મું.

સાત માળની મેઢી ચણાવી માંહી બેઠાં શેઠાણીરે,
ચાકર મેહેતા મજરે આણે, વાણીઆની બધયર રાણી.—મું.

મુંબઈ રણી સહુ ઠકરાણી, ભરે ન બેઠે પાણી,
કાવડીઆ તો પાણી આણે, પીએ પાણી શેઠાણી.—મું.

મુંબઈમાં તો કલ્લાં સાકળાં, ને, કાંઠલીનો નહી પારરે,
મુંબઈ શહેરના શાહુકારોને દેવાળાની શી વાર.—મું.

સુરતની તો સાડીઓ ઉપર કસળી ફારરે,
મુંબઈ શહેરનાં કાપડીઆને કોઈમાં દેશે ખોડરે.—મું.

મુંબઈ શહેરમાં ઘણી ગાડીઓ બગીઓનો નહિ પારરે,
સાંજ સવાર સૌ ફરવા નીકળે, ગાડી લાડી લઈ બહાર —મું.

મુંબઈની તો મારકીટમાં સુખડીયો વેચાયરે,
તેથી દીવનો હલવો સારો, લેવા મન લલચાયરે.—મું.

મુંબઈમાં તો સરવે સુખ પણ ત્રણ પાંતીતું દુઃખરે,
લાડું મોંઘું બળતર મોંઘું-બહાર જવું મુંબઈરે.—મું.

મુંબઈની તો પાનખીડીમાં સોપારીનો કટકારે,
સાઠ-વરસની ઘરડી ગાડર તોય ન મુકે લટકારે—મું.

અમદાવાદી હરામજદી, ખંભાતી ગોઝારીરે,
વડોદરાની વાંકી નારી સુરતની બલીહારીરે,—મું.

નરસૈમહેતા કૃત.— —:ગરબો:—

ગોપી:—

જસોદા તારા કાનુડાને સાદ કરીને વારરે.
 આવડી ધુમ મચાવે વ્રજમાં, કોઈ નહિ પુછનારરે. જસોદા.
 શીકું તોડ્યું ગોરસ ઢોળ્યું ઉઘાડીને હુવારરે.
 માખણ ઢાળી નાંખ્યું જાણ કરી આ વારરે. જસોદા.
 ખાંખાં ખોળા કરતો હીંડે, બીડે નહિ તલભારરે.
 મહી મથવાની ગોળી ફેડી, આ શાં કરીએ લાડરે. જસોદા.
 વારે વારે કીધુંએ ઘણુંએ, હવે ન રહેશે ભારરે.
 નીત ઉઠીને એમ કેમ સડીએ વસી નગર મોઝારરે. જસોદા.
 જસોદા:—

આડી અવળી વાત તમારી, હું નહિ સાંભળનારરે.
 ડાહ્યો ડમરો લાડકો મ્હારો કદી ન એમ કરનારરે. આડી.
 મ્હારો દાનજી ઘરમાં રમતો, ક્યારે દીઠો જ્ઞારરે.
 દુધ ઢહીના માટ ભર્યો છે બીજે ન આખે લગારરે. આડી.
 શાને કાજે મળીને આવી, ટોળે વળી દસ ખારરે,
 નરસૈયાનો સ્વામી સાચો, જુઠી વ્રજની નારરે. આડી.

ભજન કિર્તન અને ભક્તિરસથી ભરપુર

પુસ્તકો.

કાવ્ય દોહન મોટું (ભજન કિર્તનથી ભરપુર) કી.	૨-૦-૦
ભજનસાગર	૦-૮-૦
ભક્તશિરોમણી	૦-૮-૦
પારસમણી ભજન સંમ્રહ... ..	૦-૮-૦
ભજનભંડાર	૦-૮-૦
રૂપીરાજના પદ	૦-૮-૦
છાંદમકૂત કીર્તનમાળા	૦-૧૨-૦
પ્રભાતસંમ્રહ મોટું	૦-૬-૦
ભજનમાળા	૦-૮-૦
જ્ઞાન ઉપદેશ	૦-૪-૦
સંતસમાજ ભજનાવળી મોટી	૦-૧૨-૦
ચતુર સુંદર ગરબાવળી મોટી	૦-૧૨-૦
નરસીંહ મહેતો નોવેલ	૦-૧૨-૦
મીરાંબાઈ. નોવલ... ..	૦-૧૨-૦
સુધન્યા આખ્યાન. (કથા)... ..	૦-૮-૦
મચ્છવેલ (કથા)	૦-૮-૦
સુરેખા હનુ.	૦-૮-૦
અભેમન્યુનો ચકાવો (કથા)... ..	૦-૮-૦
ઓખાહરણની કથા	૦-૮-૦
એકાદશી (નકથા) મહાત્મ	૦-૮-૦

મળવાનું ઠેકાણું:—

શા. સુનીલાલ મગનલાલ બુક્સેલર
૬૦ રાણીતળાવ, મેઈનરોડ-સુરત.

વાંચવા લાયક પ્રખ્યાત થયેલી વાર્તાઓ

ગજરામારની વાર્તા (અણુમાનીતીનો પુત્ર) ...	૦-૮-૦
સદેવંત સાવળીંગા (આઠ ભવની વાર્તા) ...	૦-૮-૦
સુંદર કામદાર (ચમત્કારીક ઘટના) ...	૦-૮-૦
ખરાસ કરતુરી (ભેદી બનાવથી ભરપુર) ...	૦-૮-૦
સ્ત્રી ચરીત્રની વાર્તા (સ્ત્રીઓની કપટલીલા) ...	૦-૮-૦
ખોલતો પલંગ (અદ્ભુત વાર્તા) ...	૦-૮-૦
માનસુસાફરી (સાત પ્રશ્નોની વાર્તા) ...	૦-૧૨-૦
છેલ જરાર (ધત્તીદાસીક વાર્તા) ...	૦-૬-૦
હોથત્ર પદ્મમણી (ધત્તીદાસીક વાર્તા) ...	૦-૮-૦
ખીરબલ બાદશાહ મોટી (હાજર જવાબી વાર્તા) ...	૦-૧૨-૦
રાજા ભરથરી (સચીત્ર વાર્તા) ...	૦-૮-૦
મોહીની ઉર્ફે મરીયમ અથવા ડાકુની દીકરી ...	૦-૧૨-૦
હનુમાનની મુર્તી અથવા ચક્રદાર ખુન ...	૦-૧૨-૦
ચોકટનો એકકો યાને ૧૩ પાનાની કેટ ...	૦-૮-૦
લાલનો એકકો યાને વિર લુટાઈ ...	૦-૮-૦
દાકતર કે દૈત્ય યાને ઊરી ખુન ...	૦-૮-૦
ભથ્થર મુર્તી અથવા ભેદી ખુન ...	૦-૮-૦
સરોવરની સુંદરી ભાગ ૧ લો અને ૨ નો ...	૧-૦-૦

મળવાનું ઠેકાણું—

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર

૭૦ રાણીતળાવ, મેઘનરોડ—સુરત.

ભજનકીર્તન અને ભક્તિરસના ભરપુર કાવ્યોથી છલાછલ

ઘેરેઘેર ગુજરાતી આલમમાં પંકાયલું

નરસૈંમહેતો, મીરાંબાઈ, દયારામ, પ્રેમાનંદ, ભોળ
ભગત, ધીરાભગત વીજેરે પ્રાચીન ભક્ત
કવિઓની કાવ્ય પ્રસાદીરૂપ મોટું પુસ્તક

કાવ્ય દોહન

જેમાં પ્રભાતીયાં, ભજન, પદ, ગરબી, લાવણી વીજેરે
પ્રખ્યાત ભજનોનો ભંડાર ભરેલો છે.

ક્રીમત રૂ. ૨-૦-૦ બે રૂપીયા. પોષ્ટેજ વધુ.

સંત સમાજ ભજનાવળી

કાઠીયાવાડી ભક્તોનાં અતી ઉત્તમ-દુર્લભ ભજન
કીર્તનનું વખણાયલું પુસ્તક.

જેમાં લાખાલાયણ, સતી તોરલ વીજેરે વીજેરે પ્રખ્યાત
ભક્તોનાં મશહુર ભજનો ભરેલાં છે.

મોટી દળદાર બુક ક્રીમત-બાર આના. પા બુક.

મળવાનું કેડાણું—

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર

૬૦ રાણીતળાવ, મેઇનરોડ—સુરત.

દરેક જાતના કોઈ પણ પુસ્તક ખરીદવા માટે પુછા :—
શા. સુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર રાણીનગાવ
 સુરત.

